

ústecký kraj

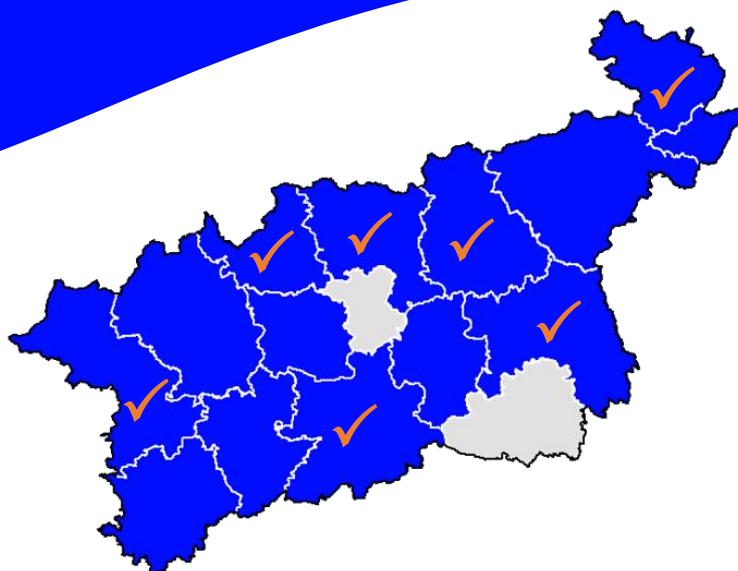
HSOÚ 2023: VÝSTUPY ZE STUDÍÍ

Průběžné shrnutí klíčových výstupů z regionálních studií pro
hospodářsky a sociálně ohrožená území Ústeckého kraje
dokončených v období 2022-2023

- pracovní verze -

Krajský úřad Ústeckého kraje
Odbor regionálního rozvoje

Ústí nad Labem, prosinec 2023

Obsah:

Seznam použitých zkratk	3
Úvod	4
1 Základní informace o dosud dokončených studiích	5
2 Popis tvorby regionálních studií	6
3 Hlavní závěry vyplývající ze studií.....	8
1. rovina: Hlavní problémy v problémových oblastech	8
2. rovina: Tipy na konkrétní projekty a aktivity.....	10
3. rovina: Možná podpora ze strany Ústeckého kraje	14
4. rovina: Požadavky na systémové a legislativní změny	15
4 Závěrečný komentář, návrhy k dalšímu řešení	18
5 Plán postupu tvorby studií v roce 2024.....	19
6 Přehled usnesení k HSOÚ z orgánů a platforem kraje	20
7 Přílohy a odkazy	21

Text vznikl v rámci pracovní agendy odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje za účelem prezentace klíčových a vybraných výstupů z realizovaných studií orgánům Ústeckého kraje a dalším zájemcům.

Dokument byl revidován a diskutován v kolektivu s Regionální rozvojovou agenturou Ústeckého kraje a v pracovní skupině pro tematickou oblast Regionální rozvoj v rámci Programu rozvoje Ústeckého kraje.

Text neprošel odbornou jazykovou korekturou.

Zpracovatelé předkládané zprávy: Eva Poslová, Petra Ludwigová, Miroslav Cingl

Seznam použitých zkratk

AP SRR	Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR
CzI	CzechInvest
HSOÚ	hospodářsky a sociálně ohrožená území
KÚ, KÚÚK	Krajský úřad (Ústeckého kraje)
LN	Louny
MAS	místní akční skupina/y
MěÚ	městský úřad
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MmÚ	Magistrát města Ústí nad Labem
OPTP	Operační program Technická pomoc
ORP, SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
OZE	obnovitelné zdroje energie
PIT	odbor podpory podnikání, inovací a transformace
PRÚK	Program rozvoje Ústeckého kraje
PS	pracovní skupina
PS PRÚK	Pracovní skupina při Programu rozvoje Ústeckého kraje
RR	odbor regionálního rozvoje
RRA, RRA ÚK	Regionální rozvojová agentura (Ústeckého kraje)
RSK	Regionální stálá konference
sRSK	sekretariát Regionální stálé konference
ÚK	Ústecký kraj

Koláž z poslední pracovní skupiny v roce 2023 – ORP Teplice.

Úvod

Specifická agenda spojená s tzv. hospodářsky a sociálně ohroženými územími (HSOÚ) byla iniciována ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR) již v roce 2021. Prostřednictvím platformy sekretariátů Regionálních stálých konferencí (sRSK) ve všech krajích byla v létě 2021 představena myšlenka systémové podpory HSOÚ související s implementací Akčního plánu Strategie regionálního rozvoje ČR (AP SRR). MMR zaneslo do struktury sRSK pozici koordinátora HSOÚ, jehož úkolem má být především role informátora, iniciátora a pozorovatele v daném kraji. Jeho činnost se týká především navazování kontaktů, vertikální i horizontální předávání informací, aktivizace území, síťování partnerů, vytipovávání projektů v souladu s AP SRR, mapování absorpční kapacity, mapování bílých míst podpory atd.

Přes prvotní nejasnosti a intenzivní diskuze byla napříč kraji tato forma spolupráce s MMR relativně shodně odsouhlasena. Prvním krokem, který měly kraje kromě určení osoby koordinátora HSOÚ učinit, bylo vypracování pilotní studie pro jeden vybraný správní obvod ORP z kategorie HSOÚ. Studie byly vypracovány a v červnu 2022 na MMR odevzdány. Hlavní motivací nejen pro koordinátory, ale i pro území jako takové, byla pomoc v řešení dlouhodobých problémů a výzev (např. formou národního dotačního titulu pro HSOÚ, bodového zvýhodnění u běžících programů apod.). Diskuze o způsobu a rozsahu podpory pro HSOÚ ze strany státu stále probíhá a již nyní se objevují první konkrétní reálná opatření (např. plánovaná výzva v IROP SC 4.4 pro HSOÚ na cestovní ruch v roce 2024).

Ústecký kraj přistoupil k agendě HSOÚ tak, že kromě „povinných“ výstupů pro MMR a RSK ÚK využije získané informace i pro vlastní potřebu v oblasti regionálního rozvoje. Výstupy jsou totiž obsahově velmi aktuální, konkrétní a vhodné pro připravovanou zprávu o uplatňování strategie rozvoje územního obvodu kraje a pro případnou aktualizaci Strategie rozvoje Ústeckého kraje. Vzhledem k faktu, že regiony HSOÚ pokrývají 92 % rozlohy Ústeckého kraje a fakticky se jedná o 15¹ z 16 správních obvodů ORP, analyzuje odbor regionálního rozvoje formou takto zaměřených studií celé území kraje bez ohledu na to, zda je dané ORP v HSOÚ či nikoliv.

V roce 2022 byly dokončeny studie pro ORP: Litvínov, Rumburk, Louny.

V roce 2023 se zpracovávají studie pro ORP: Ústí n. L., Kadaň, Litoměřice, Teplice.

Předkládaný dokument shrnuje zásadní, klíčové a další vybrané výstupy z výše uvedených dokončených studií v příslušných ORP a měl by sloužit relevantním gesčním představitelům Ústeckého kraje i zástupcům odborů Krajského úřadu Ústeckého kraje jako nápomocný materiál při řešení svěřené agendy, tlumočení potřeb území a prosazování vhodných opatření přispívajících k řešení problémů.

¹ Dle platné SRR je v ÚK celkem 14 ORP v kategorii HSOÚ. Tím 15. je ORP Bílina, která v typologii regionů v SRR není vyznačena jako HSOÚ z důvodu velkého výkyvu hodnot jednoho z indikátorů v době výpočtu. Po přepočtu by již v aktualizované SRR měla figurovat jako HSOÚ, s MMR je toto téma řešeno.

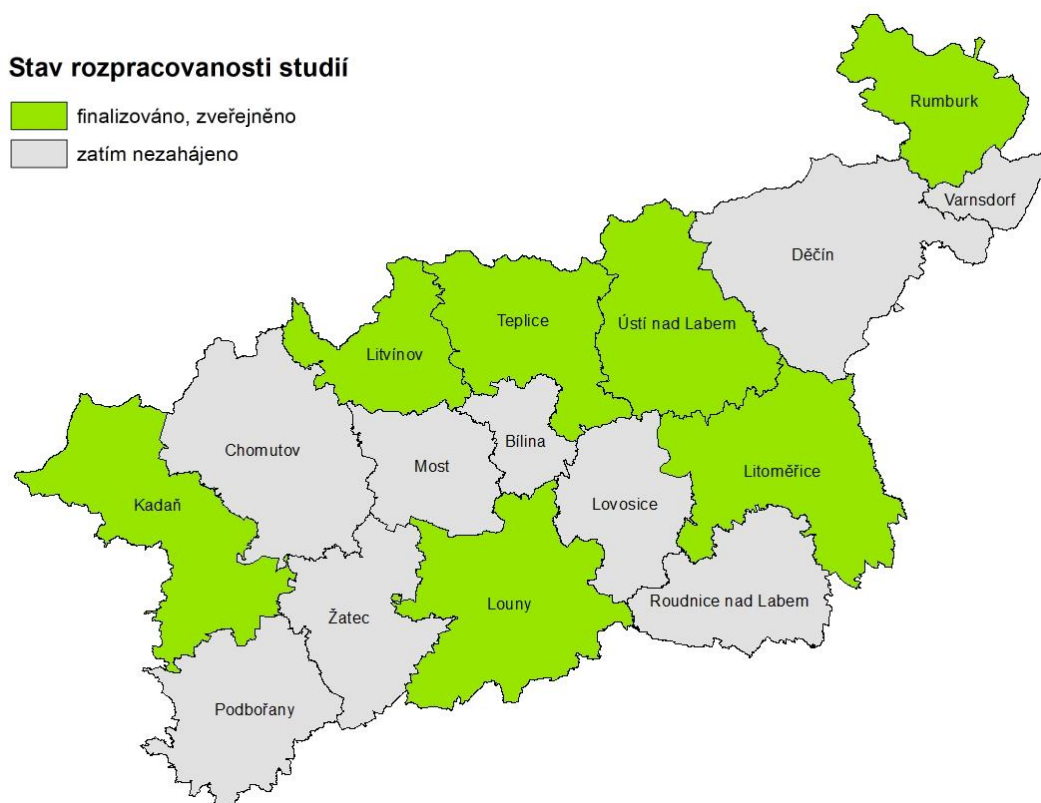
1 Základní informace o dosud dokončených studiích

Přehled o postupu prací a dokončených studií ke dni zpracování předkládané zprávy je naznačen v tabulce a mapovém schématu níže. Z celkového počtu 16 správních obvodů obcí s rozšířenou působností v Ústeckém kraji bylo mezi roky 2022-2023 zpracováno celkem 7 studií. Ostatní ORP budou zpracována následně.

ORP	Termín dokončení/ zveřejnění	Počet a místa pracovních setkání		Počet účastníků**
Litvínov	29. 06. 2022	3	Litvínov, Litvínov, Meziboří	10
Rumburk	1. 12. 2022	3	Rumburk, Rumburk, Rumburk	11
Louny	17. 1. 2023	3*	Louny, Louny, Louny	7
Ústí nad Labem	26. 6. 2023	3	Ústí n. L., Ústí n. L., Ústí n. L.	17
Kadaň	9. 11. 2023	3	Kadaň, Mašfův, Vejprty	12
Litoměřice	29. 11. 2023	3	Litoměřice, Štětí, Trnovany	12
Teplice	8. 1. 2024	3	Teplice, Teplice, Teplice	14

*) V případě ORP Louny měla uvedená 3 setkání odlišný charakter, než u ostatních ORP. Komunikace s územím v ORP pro účely získání potřebných informací probíhala v koordinaci se zástupci MěÚ Louny a byla přizpůsobena místním zvyklostem.

**) Průměr ze všech 3 setkání, zaokrouhleno na celé osoby.

2 Popis tvorby regionálních studií

Zadavatel a koordinátor:	Ústecký kraj Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor regionálního rozvoje
Zpracovatel:	Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a.s.
Participace:	Aktéři v území (města, obce, MAS, atd.)

1) Analytická práce s daty / desk research

Prvotní a zároveň základní prací na studiích byl vždy sběr a třídění potřebných dat. Většina dat je dostupná z databáze Českého statistického úřadu (případně jiných veřejných databází). Volba časové řady závisela na dostupnosti dat zvoleného indikátoru i s ohledem na jeho provedené úpravy v metodice ze strany gestora dat. V převážné většině indikátorů byla stanovena časová řada od roku 2015. Pro vybrané ukazatele byla zvolena vizualizace prostřednictvím mapových schémat, která byla vytvořena v ArcGIS ESRI s použitím datových podkladů Ústeckého kraje či ČÚZK.

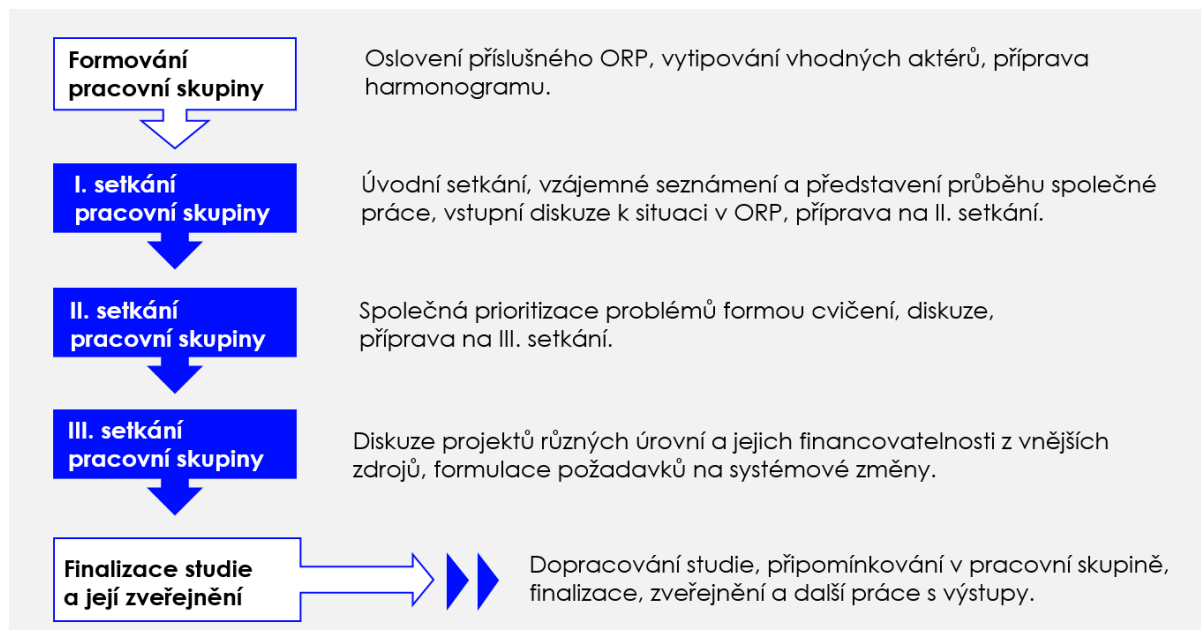
2) Ověření poznatků v území a intenzivní diskuse s aktéry

Paralelně s rozpracováním analytické části byla zformována pracovní skupina pro každé ORP, ve kterém právě probíhalo zpracování. V pracovní skupině figurovali zástupci Ústeckého kraje, Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, a dále zástupci různých velkých měst a obcí v předmětném ORP, místních akčních skupin, CzechInvestu a případně dalších aktivních participujících sdružení. Hlavní úlohou pracovní skupiny bylo především identifikovat, ověřit a prodiskutovat stávající situaci v ORP, prioritizovat potřeby a problémy, které jsou obtížně řešitelné ze stávajících možností podpory. Diskusní setkání se zapojenými aktéry se odehrávala přímo v území a byla směřována k tomu, aby bylo možné velmi konkrétně popsat aktivity, které přispějí k podpoře a rozvoji tohoto typu regionů.

3) Závěrečné zpracování výstupů, finalizace studie

V této fázi došlo na jedné straně ke zpětnému zobecnění některých dílčích poznatků, ověření jejich platnosti pro sledované území, a na straně druhé ke konkretizaci potřeb a ověření stávajících dotačních možností. Sekundárním přínosem závěrečné fáze bylo rovněž zjištění, že tento typ studie se jeví jako velmi vhodný pro další související strategické kroky kraje v oblasti regionálního rozvoje, zejména v aktualizacích strategických a koncepčních dokumentů, mapování absorpční kapacity v území, či při navazování kontaktů a jejich pevnějším udržování v regionu. Finalizace dokumentu obsahovala jeho obsahové dokončení, připomínkování v pracovní skupině a následné zveřejnění na webu Ústeckého kraje a zaslání na MMR.

Práce v pracovní skupině vycházela z modelu 3 po sobě jdoucích setkání, který byl poprvé otestován v pilotním ORP Litvínov a následně využit i v dalších ORP. Koordinace průběhu a návaznost setkání byla zajištěna odborem regionálního rozvoje KÚÚK. Pracovně diskusní části vedoucí k problémové analýze potřebné pro dokončení studií probíhaly v režii RRA ÚK.

Ukázky z proběhlých pracovních skupin (foto: 6x E. Poslová, 1x Z. Náglová, 1x J. Ryšavý)

3 Hlavní závěry vyplývající ze studií

Průběžná hlavní zjištění jsou prezentována prostřednictvím tří ucelených rovin, ve kterých byla problémová analýza v předmětných ORP provedena:

1. rovina: Hlavní problémy v problémových oblastech
2. rovina: Tipy na konkrétní projekty a aktivity
3. rovina: Požadavky na systémové a legislativní změny

Souhrnné poznatky jsou dále prezentovány po jednotlivých rovinách.

1. rovina: Hlavní problémy v problémových oblastech

Problémová analýza byla ve všech dokončených studiích realizována prostřednictvím prioritizace konkrétních problémů rozčleněných do souhrnných problémových oblastí. Názvy pro souhrnné problémové oblasti byly v jednotlivých ORP většinou shodné nebo velmi podobné, případné jemné odlišnosti jsou pro účely této zprávy nepodstatné. Z důvodu snadnější souhrnné prezentace zjištěných problémů byly problémové oblasti určeny takto:

- 1) Sociální a demografická situace, bezpečnost
- 2) Doprava, energie, technická infrastruktura
- 3) Veřejné služby, bydlení, dopravní dostupnost
- 4) Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch
- 5) Životní prostředí, krajina a veřejný prostor
- 6) Občanská společnost, volný čas a veřejná správa

V každé z uvedených oblastí registrujeme několik konkrétních problémů, jejichž detailní informace či doplňkové popisy jsou obsaženy v každé ze studií. **Pro souhrnný přehled byly vybrány vždy tři nejpalčivější problémy v každé z těchto oblastí. Jejich přehled dle SO ORP je znázorněn v následující tabulce.**

KLÍČOVÝ SOUHRN PROBLÉMŮ: Výběr tří nejpalčivějších problémů v každé tematické oblasti a ORP

Problémová oblast ... ORP	Sociální a demografická situace, bezpečnost	Doprava, energie, technická infrastruktura	Veřejné služby, bydlení, dopravní dostupnost	Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch	Životní prostředí, krajina a veřejný prostor	Občanská společnost, volný čas a veřejná správa
LITVÍNŮV	– trvalý odliv mladých a vzdělaných osob – upadající zájem občanů o komunitní život – stárnutí obyvatelstva	– vysoká energ. náročnost veřejných budov – rizikový úsek I/27 Most-Litvínov – nevhodné spojení s Prahou veř. dopravou	– absence či nedostupnost lékařů, jejich stárnutí – nedostatek parkovišť – nedostatek bytů vyššího standardu	– odchod mladé kvalif. pracovní síly – nekvalitní pracovní síla – nízká atraktivita pro podnikání	– odpadové hospodářství – lokality bez vodovodu a kanalizace – územní limity rozvoje obcí	– vysoká adm. zátěž dotací – vysoká závislost obcí a měst na externím financování – malé zapojení veřejnosti do rozvoje města, obce
RUMBURK	– systémové nedostatky v oblasti bezpečnosti (veřejné práce, dávky, právní ochrana) – silná drogová scéna – špatná vzdělanostní struktura	– závislost na dodávkách energie z vnějších zdrojů (chybějící alt. linka 110 kV) – chybějící technická infrastruktura na venkově (voda, kanalizace, internet) – chybějící tech. infrastr. v okr. částech měst	– malá dostupnost a nízká úroveň lék. péče, stárnutí lék. – nedostatečná kapacita sociálních služeb a pracovníků – nedostatek dostupného bydlení střední cenové kategorie	– velký počet brownfields, nezáměr o jejich oživení – nedostatek pracovních míst (zejm. s vyšší kvalifikací) – nízká spolupráce škol s místními průmyslovými podniky (vazba školství a trhu práce)	– nízká retence vody v krajině – absence protipovodňových opatření + znečištění povrchových vod při přívalových deštích – nízká efektivita ve třídění a znovuvyužití komunálního odpadu	– nevyhovující systém financování rozpočtů obcí vč. rozpočtového určení daní – nevyhovující stav veřejných zařízení pro volný čas – chybějící kulturní a sportovní zařízení/objekty
LOUNY	– stárnutí obyvatel – SVL, soc. nepřípůsobiví obyv. – zadluženost a exekuce značné části obyvatel	– zhoršení stav místních chodníků a komunikací – špatný stav objektů v majetku města – špatné napojení na veřejnou dopravu (zastávky daleko od centra obce)	– absence některých soc. služeb, především pro seniory – nedostatek lékařů (specialistů) – chybí podpora bydlení pro vybrané sociální skupiny (mladé rodiny, seniři atd.)	– nedostatečná komunikace a spolupráce veřejné sféry se zaměstnavateli – vysoká nezaměstnanost a nezáměr části obyv. o práci, omezená pracovní nabídka – nedostatek venkovních ploch pro volnočasové aktivity, nevyužitý potenciál CR	– některé části nemají přípojky na kanalizaci, ČOV – špatný stav veřejné zeleně – místy zhoršené prostředí v důsledku nárůstu dopravy	– vysoké výdaje na provoz obecního majetku a služeb – nedostatečné a nestabilní personální zajištění agendy investic a rozvoje města – administrativní náročnost přípravy investic a řízení projektů
ÚSTÍ N. L.	– odchod zejm. mladých a vzdělaných lidí z regionu – podprůměrná vzdělanost – velké množství SVL a SVO	– špatný stav povrchů místních komunikací a chodníků – nevyhovující rozsah cyklistické infrastruktury a cyklostezek – malé využívání alternativních zdrojů energie v objektech	– nízká kapacita obecního bydlení, městských bytů – zastaralé / chybějící vzdělávací zázemí (učebny,...) – nízká kapacita zdravotní péče ve venkovských oblastech ORP	– nevyužitý turistický potenciál území – zastaralé / chybějící infrastruktury CR – nevyužitá nemovitosti a brownfields pro podnikání	– zanedbaný veřejný prostor – nepořádek, nízká péče – lokality typu brownfields	– náročná administrativní spojená s rozvojovými aktivitami – chybějící krytá i venkovní sportoviště – slabý vztah obyvatel k obci, městu, regionu
KADAŇ	– trávající odliv mladých obyvatel – nelegální zaměstnávání při souběžném pobírání sociálních dávek – nedostatečná kapacita PČR	– malé množství cyklostezek – nedostatek parkovacích míst – vytížené komunikace procházející skrz obce	– omezená nabídka bydlení – nedostatečné kapacity lékařské péče (praktici i specialisté) – nedostatek kvalifikovaných a motivovaných učitelů	– problémy v zemědělství (zanikající výroby atd.) – vysoká míra nezaměstnanosti – malá nabídka pracovních míst vyžadující vyšší kvalifikaci	– nízká míra zadržování vody v krajině – chybějící systém odpadového hospodářství – odlehlost horské části regionu	– pasivní životní styl obyvatel, nízké občanské angažmá – nedostatek vlastních prostředků na investiční projekty – zdlouhavá a náročná administrativní u inv. projektů
LITOMĚŘICE	– přetrvávající důsledky demogr. změny po 2. sv. v. (nedosídleno, vztah k místu) – odliv mladých a kvalif. lidí – nízká účinnost opatření proti sociálně rizikovým jevům	– nárůst automobilové dopravy skrze obce (často kamiony; I/15, II/261, II/240) – špatná propustnost krajiny bezmotorovou dopravou – špatný stav povrchů kom.	– špatná dostupnost zdrav. a lékařských služeb – nedostatek odborných ne/pedagog. pracovníků – nedostatečná kapacita a kvalita sociálních služeb	– nízký počet MSP s vyšší přidanou hodnotou – komplexní nedostatky v cestovním ruchu – nedostatek pracovníků s vyšší kvalifikací	– nedořešený systém odpadového hospodářství regionu i kraje – snížená retenční schopnost krajiny – nevhodné zásahy do krajiny (rušení remízů aj.)	– finanční náročnost nutných investic – klesající zájem o spolkový život – malá kompetence samospráv v problémech přesahujících hranice města/obce
TEPLICE	– stárnutí obyvatelstva, více seniorů – trávající odliv mladých a kvalifikovaných lidí – nedostatečné kapacity PČR	– nedostatečná síť cyklostezek – špatný stav památek (i v krajině) – špatný stav místních komunikací	– absence základních zdrav. služeb přímo v obci – nedost. kapacity lékařů spec. – nedostatek personálu ve školství	– nedokončená transformace ekonomiky – nedostatečné využití potenciálu CR – pokračující negativní image průmyslového Podkrusnohoří	– těžbou narušená krajina, nedokončená rekult./revital. – zátěž sídel automobilovou dopravou – chybějící koncepce odpadového hospodářství	– nízký rozpočet obce vzhledem k rozloze a velikosti – tlak na předávání agend samosprávám a jejich nízká kapacita pro výkon agendy – snižující se daňová výtěžnost

2. rovina: Typy na konkrétní projekty a aktivity

Druhá část analýzy území byla zaměřena na identifikaci konkrétních či typových projektů, které by mohly přispět k řešení problémů nebo zlepšení situace. Projekty a aktivity byly definovány v následujících úrovních:

- 1) **Typové projekty řešitelné z místní úrovně (města, obce, bez vnějšího zásahu)**
- 2) **Projekty vhodné k řešení ve spolupráci (s dalšími obcemi, krajem, MAS, aj.), velké (infrastrukturní) projekty**

Níže následuje soupis nejčastějších příkladů projektů a aktivit z dokončených studií ze všech výše uvedených ORP. Zpracovatelé si dovoluují zdůraznit, že se jedná pouze o výčet typových aktivit a návrhů možných projektů, nejedná se o žádný oficiální seznam či zásobník projektových záměrů. Pořadí odrážek nehraje roli.

– Typové projekty řešitelné z místní úrovně (města, obce, bez vnějšího zásahu)

Sociální a demografická situace, bezpečnost

- Zbrzdění odlivu mladých obyvatel
- Snížování sociálních rizik
- Zvýšení bezpečnosti, posílení obecní policie
- Zajištění podmínek pro IZS, vybavení pro SDH
- Prevence kriminality
- Rozvoj technických bezpečnostních opatření (městský kamerový dohledový systém, osvětlení, oplocení objektů, atd.)
- Prevence sociálního vyloučení

Doprava, energie, technická infrastruktura

- Odpadní vody - řešení
- Bytová výstavba
- Snížení energetické náročnosti veřejných budov, energetické hospodářství samospráv obecně
- Sítě a veřejné osvětlení
- Parkování – doplnění či budování rezidentních stání
- Rekonstrukce a celkové investice do dopravní infrastruktury
- Optimalizace veřejné dopravy
- Rozvoj veřejné hromadné a bezmotorové dopravy
- Integrovaný projekt „město pro lidi“ (bezpečné přechody aj.)
- Budování a rekonstrukce vodovodů a kanalizací, ČOV
- Bezpečná infrastruktura pro cyklodopravu
- Povrchy místních komunikací – údržby, opravy
- Zlepšení technického stavu a modernizace objektů v majetku obcí (bezbariérovost, smart řešení)
- Obecní rozhlas - vybudování, rekonstrukce, bezdrátově

Veřejné služby, bydlení, dopravní dostupnost

- Zajištění zdravotních a sociálních služeb, zvýšení dostupnosti
- Zajištění a podpora pedagogických pracovníků
- Udržení a další rozvoj sociálních a komunitních služeb
- Zajištění kapacit pro pobytové sociální služby
- Investice do škol, moderní vzdělávání, rozvoj škol a vzdělávání
- Podpora bydlení v majetku měst a obcí (zvýšení počtu, rekonstrukce, revitalizace, podpora výstavby)

Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

- Propojení vzdělávání a ekonomiky - sladit orientaci vzdělávacích institucí a požadavků trhu práce, spolupráce s profesními organizacemi
- Podpora podnikavosti, aktivní komunikace mezi sektory
- Výstavba / rekonstrukce zázemí, služeb a infrastruktury pro cestovní ruch
- Podpora kulturních a sportovních akcí
- Podpora infrastruktury pro podnikání
- Památky a turistika – budování a obnova, provázanost
- Transformace brownfields na nemovitosti pro podnikání
- Neinvestiční podpora cestovního ruchu (ucelená koncepce)
- Obnova a nové využití památek
- Zlepšení moderního marketingu oblasti
- Zvýšení ekonomických příležitostí
- Podpora kvalifikované pracovní síly

Životní prostředí, krajina a veřejný prostor

- Revitalizace a údržba zeleně v intravilánu
- Komplexní řešení odpadového hospodářství
- Péče o vodu, nakládání s vodou, téma voda v krajině obecně, zvýšení retenční schopnosti krajiny
- Veřejná prostranství – celková revitalizace
- Zlepšení environmentální kvality sídel, řízený rozvoj sídel
- Modrozelená infrastruktura
- Snížování environmentálních rizik

Občanská společnost, volný čas a veřejná správa

- Podpora kulturních a sportovních akcí (i pro místní), koordinace akcí pro jejich lepší provázanost
- Budování a modernizace sportovišť včetně zázemí
- Investice a údržba pro volnočasová zařízení
- Podpora spolkové činnosti
- Zefektivnění vnitřních procesů veřejné správy
- Posílení kapacit samospráv
- Zapojení veřejnosti, komunikace a participace na rozhodování
- Obecní majetek – projektová příprava investic
- Vzdělávání pracovníků veřejné správy

- Podpora organizací nabízejících kulturní, sportovní a jiné volnočasové aktivity
- Projektová a strategická příprava
- E-government a digitální veřejná správa
- Inovativní nástroje ve veřejné správě

– **Projekty vhodné k řešení ve spolupráci (s dalšími obcemi, krajem, MAS, aj.), velké (infrastrukturní) projekty**

Sociální a demografická situace, bezpečnost

- Zvýšení bezpečnosti (MP, PČR, asistenti prevence kriminality, aj.)
- Nástroje pro snížení odlivu mladých lidí z regionu
- Opatření v řešení důsledků stárnutí populace
- Komunitní plánování na území ORP nebo okresu včetně mechanismu spolufinancování
- Koordinace v krizovém řízení, společné plány a řešení

Doprava, energie, technická infrastruktura

- Dokončení modernizace tramvajové tratě Most-Litvínov
- Zvýšení bezpečnosti na silnici č. I/27 Most-Litvínov
- Zvýšení bezpečnosti a snížení hlučnosti na komunikacích I. a II. tř.
- Celková revitalizace a resocializace území mezi Mostem a Litvínovem
- Dobudování klíčových pozemních komunikací (I/13 v úseku Chomutov-Ostrov; bezpečnost křižovatky I/13 x II/568, dokončení D7 a Cyklostezky Ohře)
- Vybudování Kladrubske spojky (I/13)
- Rozšíření sítě vysokorychlostního internetu a mobilního signálu v některých oblastech
- Silniční obchvat města Rumburk
- Celokrajské komplexní řešení odpadového hospodářství
- Vysokorychlostní železniční trať
- Posílení energetické sítě
- Výstavba alternativního elektrického vedení 110kV do Šluknovského výběžku
- Využívání OZE pro energetiku
- Rozvoj bezmotorové a turistické dopravy
- Rozvoj místní sítě cyklotras a udržitelné mobility

Veřejné služby, bydlení, dopravní dostupnost

- Rozvoj nemocnice v Rumburku
- Zajištění pracovníků pro školství, zdravotnictví, sociální služby
- Sdílení kapacit sociálních a zdravotních služeb

Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

- Změna ekonomické struktury regionu
- Příchod významného investora/zaměstnavatele ve znalostně náročnějším odvětví
- Rozvoj vodní turistiky na Labi
- Společný marketing v CR
- Podpora místních a regionálních produktů/producentů

Životní prostředí, krajina a veřejný prostor

- Revitalizace a resocializace území jezera Milada
- Komplexní řešení okolí Radovesické výsypky
- Systém odpadového hospodářství
- Obnova a údržba polních cest, prostupnost krajiny
- Zpřístupnění a využití krajiny po těžbě

Občanská společnost, volný čas a veřejná správa

- Příprava na významné rozvojové projekty
- Systematická spolupráce aktérů v území
- Aktivizace a motivace zapojení obyvatel v mikroregionech
- Sdílení expertů ve vybraných rozvojových/tematických oblastech (energetika, IT, aj.)

3. rovina: Možná podpora ze strany Ústeckého kraje

Tato část byla zdůrazněna na základě vývoje diskuze a bližšího poznání místní problematiky ve vztahu k možnostem Ústeckého kraje. Ve studiích se objevuje až od ORP Teplice a je s ní počítáno i pro rok 2024 v dalších ORP. Jedná se o vytipované návrhy na následující opatření:

- **Otevření sítě sociálních služeb.** Umožnění rychlejší registrace nových sociálních služeb (především terénních), a tím podpořit větší nabídku sociálních služeb v území.
- **Zajištění lékařů.** Vytvoření systémového nástroje pro zajištění především praktických lékařů pro dospělé a pro děti a dorost i v menších městech a obcích.
- **Podpora návratu vysokoškoláků.** Rozšíření a větší propagace stipendijního programu pro studenty vysokých škol. Cílem je motivovat je k působení v Ústeckém kraji po ukončení vysoké školy.
- **Koordinace a strategie odpadového hospodářství.** Aktualizace koncepce odpadového hospodářství Ústeckého kraje především s ohledem na ukončení skládkování a další aktuální trendy v odpadovém hospodářství. Kraj by měl určit jasnou strategii, aby města a obce mohly návazně plánovat své systémy nakládání s odpady.

4. rovina: Požadavky na systémové a legislativní změny

Čtvrtá rovina analýzy navazuje na předchozí část a vyčleňuje takové problémy, které nejsou řešitelné za stávajících podmínek ani obcí/městem samotným, ani za pomoci kraje či dalších subjektů. Prostřednictvím diskuze mezi účastníky v pracovních skupinách v každém ORP byly formulovány požadavky na systémové změny a legislativní opatření pro národní úroveň.

Tyto požadavky jsou chápány jako velmi významná část všech studií, neboť se týkají věcných a skutečných překážek, které jsou mnohdy zásadnější, než například finanční objemy vyčleněné pro některé dotační tituly a podobně. Ústecký kraj registruje tyto požadavky získané ze svého území a prostřednictvím politických představitelů i kompetentních zástupců jednotlivých odborů je bude tlumočit je příslušným vyšším orgánům za účelem iniciace dalších jednání a diskuzí vedoucí k možným řešením.

Nejčastější zjištěné požadavky na systémové změny:

	Systémová změna	Popis potřeby, komentář
1	Změna rozpočtového určení daní.	Posílení podílu municipalit. Cílem je, aby samosprávy měly k dispozici větší objem vlastních prostředků pro realizaci projektů a snížila se jejich závislost na externích finančních zdrojích (dotacích), což bude mít další benefity (snížení transakčních nákladů, snížení byrokratické zátěže). Snížit disproporci v částce na 1 občana u velkých měst, zlepšení situace středních a menších měst a obcí.
2	Zjednodušení systému dotačních titulů.	Současný systém ESI fondů ve formě operačních programů a národních zdrojů vytváří systém stovek dotačních programů. Jen pouhá snaha o orientaci v nich přináší vysoké nároky na samosprávy. Navíc toto množství dotačních zdrojů s sebou přináší různorodé administrativní prostředí – různé systémy pro tvorbu žádostí a pro monitoring projektů, různá pravidla pro uznatelné a neuznatelné výdaje apod., čímž se zvyšuje prostor k chybě na straně žadatele.
3	Zjednodušení administrativy při žádostech o dotační podporu a při realizaci projektů podpořených z dotací.	Zjednodušení a zpřehlednění administrativy dotýkající se činnosti samospráv. Především v oblasti dotačních projektů, dále v oblasti stavebnictví, životního prostředí, veřejných zakázek atd. Předběžná avíza výzev, aby bylo možno předem připravovat projekty. Možnost opravit administrativní chyby v žádostech. Zrychlení hodnocení žádostí.
4	Podpora projektové přípravy a absorpční kapacity.	Například ve formě samostatné dotační výzvy na projektovou přípravu.
5	Podpora komplexních projektů.	Preferovány by měly být komplexní projekty umožňující propojit více aktivit. Celá řada plánovaných projektů měst a obcí má komplexní charakter, není možné podporovat je z jednoho zdroje a je nutné je rozdělit na dílčí projekty s omezenou věcnou a časovou návazností.

	Systémová změna	Popis potřeby, komentář
6	Zjednodušení legislativy v oblasti stavebnictví, životního prostředí, veřejných zakázek atd.	Díky tomu dojde ke snížení nákladů investičních akcí pro obce a v důsledku ke snížení závislosti obcí na externích zdrojích financování. S tím souvisí požadavek na zmírnění pravidel pro přípravu investičních projektů: Zohlednit reálný obsah projektů, nevyžadovat striktní plnění administrativních podmínek a povolenacích a hodnotících kritérií státní správy, tam, kde to není třeba pro obsah projektu (např. striktní vyžadování bezbariérovosti aj.).
7	Úprava odpadové legislativy, nastavení plánu a systému odpadového hospodářství.	Cílem je dále snižovat produkci netříděného komunálního odpadu a usnadnit přechod k oběhovému hospodářství. Zvýšení legislativní podpory pro spalování odpadu kombinované s výrobou elektrické energie. Ze strany kraje by měl být dán rámec budoucího rozvoje odpadového hospodářství v kraji mj. s navržení konkrétních nástrojů, jak snížit skládkování komunálního odpadu a jak zvýšit třídění a znovuvyužití odpadu, a to včetně využívání inovativních technologií.
8	Legislativní úpravy o odpadních vodách.	Legislativní úpravy, které zjednoduší budování nové kanalizace a ČOV pro menší obce.
9	Změna legislativy v oblasti sociální podpory.	Zjednodušení systému sociálních dávek, víceleté financování sociálních služeb, podpora terénních, komunitních a domácích sociálních služeb. Úprava systému sociální podpory, sociálních dávek, aktivní politiky zaměstnanosti a související legislativy pro účinnější řešení problematiky dlouhodobé nezaměstnanosti, sociálního vyloučení a obchodu s chudobou. Zvýšení finanční podpory sociálních služeb z národní úrovně. Změna zák. č. 108/2006., O sociálních službách, s cílem usnadnit vzdělávání sociálních pracovníků. Usnadnění / zvýšení podpory zaměstnávání obtížněji zaměstnatelných uchazečů (50+, absolventi, ZTP aj.). Změna financování sociálních služeb pro lepší zajištění terénních služeb i v periferních oblastech.
10	Změna financování školství.	S cílem zajistit více pedagogických pracovníků a jejich stabilní motivace.
11	Změna financování soc. a zdravotních služeb.	S cílem zajistit více (terénních) služeb a ordinací lékařů i mimo velká města.
12	Systémové řešení nedostatku lékařů.	Komplexní řešení pro zajištění lékařské péče v HSOÚ. Kombinace nástrojů na úrovni státu, kraje a měst / obcí.
13	Důsledné uplatňování kohezních postupů.	Navzdory proklamacím o eliminaci výrazných ekonomicko-sociálních rozdílů mezi regiony je reálná podpora krajů postižených transformací nižší, než je průměr pro ČR. Tím hůře tento trend dopadá na periferní regiony. Reálnou podporu znevýhodněných krajů je třeba propsat do národních a ESIF dotačních programů.
14	Změna legislativy v oblasti bezpečnosti.	Legislativní změny s cílem posílení pozice a pravomocí Policie ČR. (dále také MP, obecní policie, asistenci prevence kriminality aj.)

	Systémová změna	Popis potřeby, komentář
15	Změny ve vzdělávacím systému, silnější vazba na praxi a trh práce.	Zvýšení podpory pro školy fungující v sociálně znevýhodněných oblastech (menší počet žáků ve třídě, finanční motivace pedagogů, celkově vyšší finanční podpora atd.). Podpora opatření a nástrojů, které přispějí ke snížení míry předčasného odchodu ze vzdělávání, především u dětí ze sociálně znevýhodněných rodin.
16	Nástroje pro změnu vzdělanostní struktury obyvatel.	Kombinace nástrojů s okamžitou účinností (motivační nástroje na podporu příchodu vzdělaných pracovníků do regionu) a dlouhodobých (změna vzdělávací struktury v ORP především ve středním stupni vzdělávání).
17	Lepší komunikace státní správy se samosprávou.	V případě projektů realizovaných centrálními orgány, které mají významný dopad do území, zlepšit komunikaci s dotčenými městy a obcemi.
18	Úpravy státní politiky zaměstnanosti.	A to jak na straně pasivní politiky zaměstnanosti (taková úprava systému sociálních dávek, aby více motivoval k zaměstnání), tak na straně aktivní politiky zaměstnanosti (například zjednodušení nástroje veřejně prospěšných prací aj.)
19	Podpora rozvoje komunitní energetiky.	Jak na úrovni legislativy (novelizace energetického zákona), tak na straně finanční podpory (dotace) při budování (developerských) lokálních distribučních energetických sítí na úrovni obcí nebo částí měst.
20	Zavedení středního článku správy na úrovni ORP s možností sdílení vybraných agend samosprávy.	Zároveň by bylo vhodné na úrovni ORP vytvořit kapacitu pro sdílení vybraných služeb a agend samosprávy, na které nemají kapacitu jednotlivé obce. Příklady: Společný energetický manažer pro ORP, společné řešení eGovernmentu atd. Jde buď o plošné posílení kapacit a kompetencí „vyšších“ samospráv umožňující spravovat i své spádové území, nebo o ustanovení funkčního uskupení pro vybrané konkrétní téma a omezenou dobu potřebnou pro jeho vyřešení (po vyřešení problému už uskupení nebude třeba, zaniká).
21	Systémová podpora pro zvýšení kapacit samospráv.	Podpora sdružování obcí, případně i slučování obcí (například formou daňových či jiných bonusů pro obce, které přesáhnu určitý počet (např. 5 tis. obyvatel). Zastavit postupné omezování přenesené působnosti měst. Podpora kontinuity spolupráce obcí při změně vedení obcí.
22	Záplavová území.	Změna metodiky stanovování aktivních zón záplavového území, příp. umožnit výjimky.
23	Prodloužení základní školní docházky o 2 roky.	Prodloužení základní školní docházky ještě aspoň o 2 roky po ZŠ ve smyslu zajištění povinnosti následného vzdělávání – minimálně do výučního listu. Zajistit možnost získat osvědčení o kvalifikaci prostřednictvím profesních organizací nebo firem pro vyšší uplatnitelnost na trhu práce. Zachovat regionální působnost VOŠ s možností akreditace Bc. programů. Nerušit docházku v 9. třídě pro žáky, kteří již dříve dosáhli 9 let základní školní docházky (např. kvůli propadnutí).
24	Posílení komunikace s obcemi v závažných tématech.	Včasné a kompletní předávání informací obcím. Příklad: Pro ORP Teplice aktuálně při přípravě těžby lithia na Cínovci; nebo VRT na Litoměřicku. Více partnerský přístup státních organizací k obcím (Ředitelství silnic a dálnic, Správa železnic, Česká pošta aj.).
25	Systémová příprava na těžbu lithia.	Předávat obcím informace, skutečně partnerská otevřená komunikace. Garantovat zajištění environmentálních a sociálních dopadů těžby.

4 Závěrečný komentář, návrhy k dalšímu řešení

Ačkoliv předkládaná zpráva reflektuje situaci pouze 7 správních obvodů ORP z celkových 16 z Ústeckého kraje, lze předpokládat, že stěžejní problémy budou v dosud nezpracovaných ORP obdobné. Díky pestrosti území budou zjištěny jistě i další specifické problémy, které budou relevantní jen pro některé oblasti.

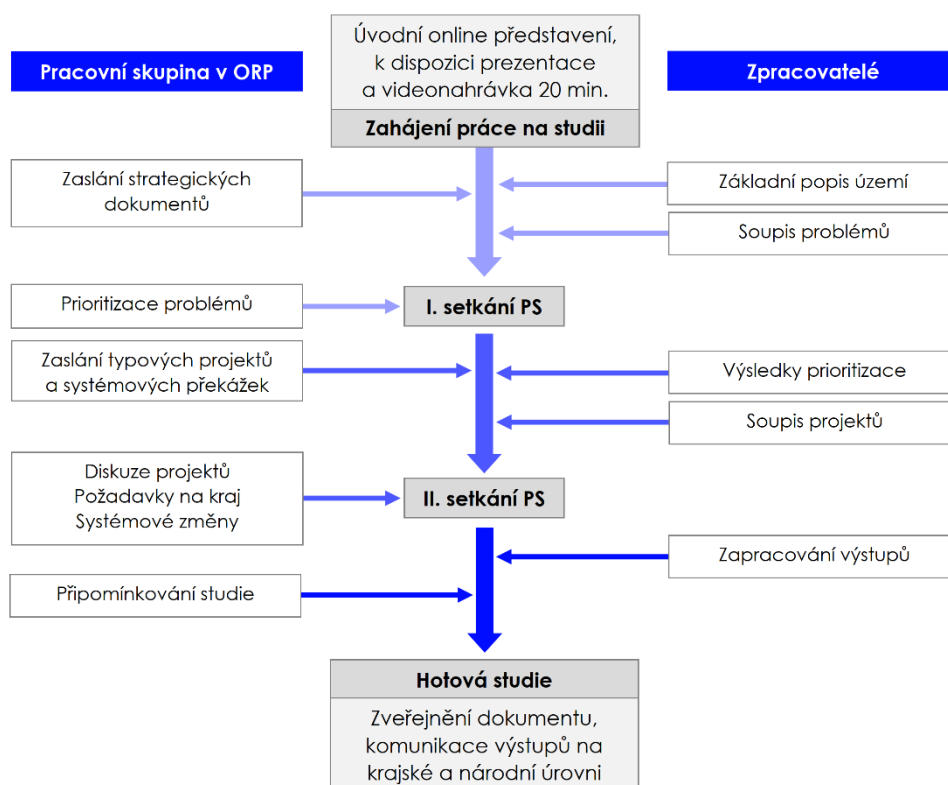
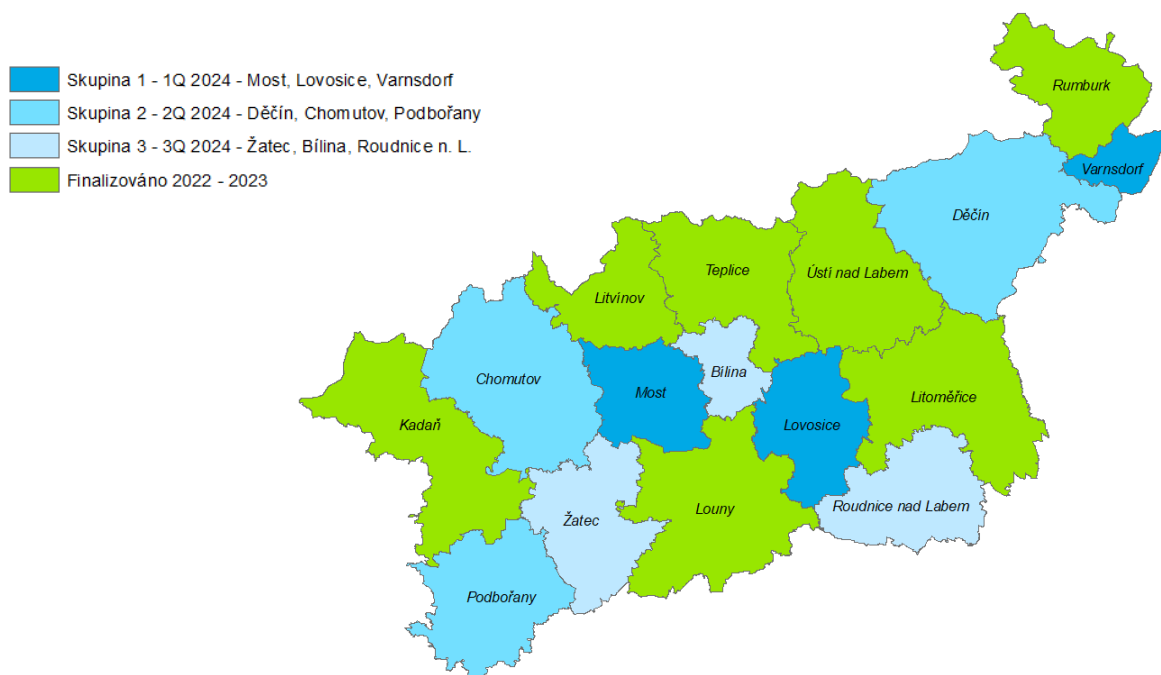
Hlavním cílem předkládané zprávy je informovat vedení Ústeckého kraje a kolegy z tematicky kompetentních odborů Krajského úřadu Ústeckého kraje o průběžných výsledcích a navrhnout možné další využití těchto studií, které by podpořilo řešení alespoň některých problémů. Zpracovávání dalších ORP bude pokračovat i v příštím roce.

Za zcela zásadní a plošně platné problémy lze označit příkladně následující:

- Rozpočtové určení daní
- Zbytečně náročná administrativa projektů a investičních akcí
- Nedostatek lékařů praktiků i specialistů
- Hůře dostupná lékařská péče mimo města
- Nedostatek a nízká motivace učitelů
- Brzké odchody ze vzdělávání, nedostatečné vzdělání
- Odliv obyvatel z regionu, stárnutí populace
- Nevhodně systémově řešená sociálně demografická problematika, vč. dávek
- Slabá ekonomická vitalita
- Chybějící koncepce v odpadovém hospodářství
- Nedostatek expertů (energetici, apod.)
- Kapacitní podstav a chybějící kompetence samospráv
- Nedostatečná péče o vodu v krajině
- Zastaralé nebo chybějící inženýrské sítě; vodovody, kanalizace a ČOV
- Bezpečnost v dopravě pro pěší, cyklo i motorové účastníky
- Potřeba dobudování některých dopravních napojení, opravy silnic a chodníků
- Energetická náročnost veřejných budov
- Zatím nevyužitý potenciál komunitní energetiky
- Slabá spolupráce mezi sektory – např. školy a firmy
- Malé zapojení veřejnosti do dění v obcích, nízká participace, slabý vztah k místu

5 Plán postupu tvorby studií v roce 2024

Ústecký kraj bude pokračovat ve zpracovávání těchto studií i v roce 2024 s ambicí dokončit všechny zbývající správní obvody ORP v kraji. Předpokládaný průběh zpracování má v tomto okamžiku následující podobu:

6 Přehled usnesení k HSOÚ z orgánů a platforem kraje

Rada Ústeckého kraje

143/33R/2021 15. 12. 2021, bod 19.4

Hospodářsky a sociálně ohrožená území – pilotní studie

RÚK souhlasí se zpracováním pilotních tří studií vybraných hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje. RÚK ukládá Ing. Pavlu Hajšmanovi...zabezpečit zpracování do 30. 11. 2022.

095/52R/2022 14. 9. 2022, bod 19.3

Hospodářsky a sociálně ohrožená území – pilotní studie č. 1 ORP Litvínov

RÚK bere na vědomí zpracování pilotní studie pro ORP Litvínov s názvem Analyticko-implementační plán na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje.

129/60R/2022 14. 12. 2022, bod 19.2

Studie pro hospodářsky a sociálně ohrožená území Ústeckého kraje

RÚK A) bere na vědomí dokončení pilotních studií pro hospodářsky a sociálně ohrožená území Ústeckého kraje za ORP Rumburk a ORP Louny. B) souhlasí se zpracováním 4 navazujících studií pro hospodářsky a sociálně ohrožená území v roce 2023, a to pro ORP Ústí nad Labem, ORP Kadaň, ORP Litoměřice a ORP Teplice.

Komise RÚK pro regionální rozvoj, cestovní ruch a lázeňství

bez čísla usn. 5. 10. 2022, bod 3.6 (nesplněna usnášeníschopnost)

Pilotní studie pro hospodářsky a sociálně ohrožená území Ústeckého kraje – ORP Litvínov

Komise projednala bod programu č. 3.6 bez výhrad.

007/15Kom_RRCRaL/2022 9. 11. 2022, bod 3.5

Studie hospodářsky a sociálně ohrožených území - pořadí ORP pro rok 2023

Komise souhlasí s pořadím dalších ORP pro zpracování studií dle vzoru pro hospodářsky a sociálně ohrožená území v roce 2023 v tomto výběru ORP Ústí nad Labem, ORP Kadaň, ORP Litoměřice, ORP Teplice a v případě časové efektivity následuje ORP Žatec.

003/20Kom_RRCRaL/2023 7. 11. 2023, bod 3.1

Aktuální informace k agendě HSOÚ

Komise bere na vědomí aktuální informace k agendě HSOÚ.

Regionální stálá konference Ústeckého kraje

5/35RSK/2022 31. 8. 2022, bod 5 (per rollam hlasování 24. 8. – 31. 8. 2022)

Analýza HSOÚ

RSK ÚK bere na vědomí pilotní studii pro území ORP Litvínov...

7/39RSK/2023 29. 3. 2023, bod 7

Agenda HSOÚ, aktuální stav

RSK ÚK bere na vědomí informace o průběhu agendy zaměřené na HSOÚ ÚK...

5/41RSK/2023 21. 6. 2023, bod 5

Agenda HSOÚ, aktuální stav

RSK ÚK bere na vědomí informace o průběhu agendy zaměřené na HSOÚ ÚK...

5/43RSK/2023 4. 12. 2023, bod 5

Aktuální informace k agendě HSOÚ

RSK ÚK bere na vědomí informace k agendě HSOÚ...

7 Přílohy a odkazy

Příloha č. 1: Odkaz na webovou stránku Ústeckého kraje věnovanou studiím HSOÚ

- [Rozvoj kraje v místním měřítku / studie HSOÚ: Ústecký kraj \(kr-ustecky.cz\)](https://kr-ustecky.cz)

Příloha č. 2: Příklady HSOÚ v médiích a na webu MMR

- [Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ \(mmr.cz\)](https://mmr.cz)
- [Pilotní studie pro Litvínovsko otevírá cestu detailnějšímu strategickému plánování | Kurzy.cz](https://kurzy.cz)
- [Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Pilotní studie Ústeckého kraje pro Litvínovsko a Rumbursko \(mmr.cz\)](https://mmr.cz)
- [Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Případové studie Hospodářsky a sociálně ohrožených území ORP Ústí nad Labem \(mmr.cz\)](https://mmr.cz)
- [Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Diskusní fórum pro a o HSOÚ - záznam \(mmr.cz\)](https://mmr.cz)
- [Novoroční setkání ORP Louny a podnikatelů - Oficiální internetové stránky města Loun a Městského úřadu Louny \(mulouny.cz\)](https://mulouny.cz)

Příloha č. 4: Soubor jednostránkových shrnutí, tzv. Fact Sheetů, pro dokončené studie

- přiloženo na konci dokumentu v pořadí:

Fact Sheet ORP Litvínov
Fact Sheet ORP Rumburk
Fact Sheet ORP Louny
Fact Sheet ORP Ústí nad Labem
Fact Sheet ORP Kadaň
Fact Sheet ORP Litoměřice
Fact Sheet ORP Teplice

Příloha č. 5: Informační leták odboru regionálního rozvoje KÚÚK k agendě HSOÚ

- přiloženo za posledním Fact Sheetem z přílohy č. 4

Příloha č. 6: Informační leták odboru regionálního rozvoje KÚÚK k agendě HSOÚ – aktualizace pro rok 2024

HSOÚ – ORP Litvínov

FactSheet

HSOÚ – hospodářsky a sociálně ohrožené území jsou jedním z pěti typů regionů, se kterými pracuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. HSOÚ byla vymezena na základě pěti indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby
- 2) hrubá míra celkového přírůstku
- 3) index stáří
- 4) podíl nezaměstnaných osob
- 5) intenzita podnikatelské aktivity

92 % rozlohy Ústeckého kraje zabírají HSOÚ
93 % obyvatelstva Ústeckého kraje žije v HSOÚ
25 % rozlohy Česka zabírají HSOÚ

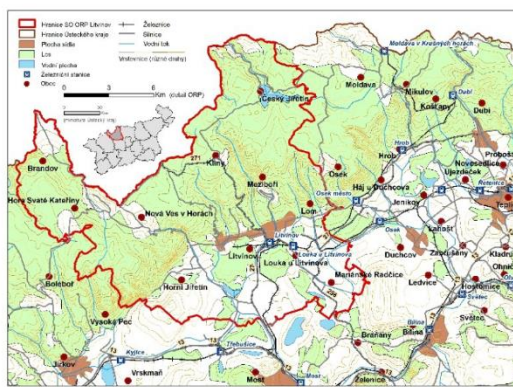
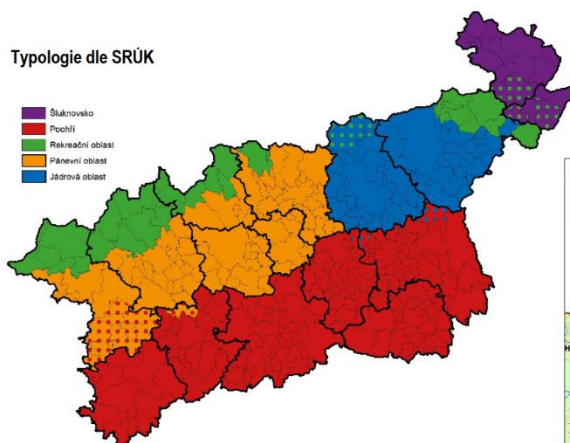
ORP Litvínov v kostce

Počet obyvatel (2020): 37 035
Počet obcí: 11
Rozloha: 235,97 km²
Hustota zalidnění: 156,9 ob./km²

Specifické rysy regionu

Území ORP Litvínov je z hlediska typologie SRÚK i rozděleno mezi dvě oblasti. Severní část území spadá do tzv. Rekreační oblasti, kdežto jižní část se nachází v tzv. Pánevni oblasti. Severní část území se vyznačuje venkovským typem osídlení s rekreační funkcí. Oproti tomu v jižní části se mnohem více projevuje vliv průmyslové činnosti a urbánního způsobu života. Charakteristická je tedy územní pestrůst, přičemž z hlediska sídelní struktury převažují malé obce.

Typologie dle SRÚK

Hlavní problémy a výzvy

- úbytek obyvatelstva
(zejména vzdělaného a pracujícího)
- stárnutí obyvatelstva
- nepříznivá vzdělanostní struktura
- nedostatek lékařů specialistů
- obtížná dostupnost péče z menších obcí
- nízký sociální kapitál
- nízká míra občanského angažmá
- vysoká administrativní zátěž zejména u dotací
- vysoká nezaměstnanost
- nepříznivá situace na trhu práce
- nízká atraktivita pro život i podnikání
- nízká míra ekonomického růstu
- vysoká míra sociálního vyloučení
- vysoký počet osob v exekuci
(ÚLK je na prvním místě v ČR)
- odpadové hospodářství
- vodovody a kanalizace
- energetická náročnost budov a špatný technický stav
- nedostatečné parkovací kapacity
- rizikové úseky frekventovaných komunikací

Komentář o východiscích a řešení

Ne vždy je řešením navýšení finančních prostředků pro dotační programy, mnohdy jsou důležitější **systémové změny nefinančního charakteru** z vyšší úrovně, např.:

- zjednodušení legislativy (životní prostředí, odpady, veřejné zakázky aj.)
- snížení administrativní náročnosti u dotací
- podpora projektové přípravy a absorpční kapacity
- podpora komplexních projektů
- změna v systému sociální péče a zdravotnictví

Obce už dnes tolik netrápí infrastrukturní problémy, ale **měkké faktory a společnost jako taková**, například: jak zabránit odlivu svých občanů, jak je zde udržet a motivovat ke komunitnímu životu nebo jak jim zajistit služby pro kvalitní život a podobně.

V území byla identifikována také **nízká míra spolupráce aktérů na projektech, které přesahují jejich působnost**. Řešením by mohla být podpora ORP jako správního obvodu v podobě např. partnerských projektů se zapojením více aktérů. Svou podstatou by se mohlo jednat o „mini-integrované projekty“. Tyto projekty v HSOÚ by mohly být významně zvýhodněny v dotačních programech, např. formou specifických výzev s tímto zaměřením a strukturou zapojených partnerů. Forma bodového zvýhodnění na základě lokalizace v HSOÚ byla shledána jako nedostatečná a to rovněž z hlediska motivace.

HSOÚ – ORP Rumburk

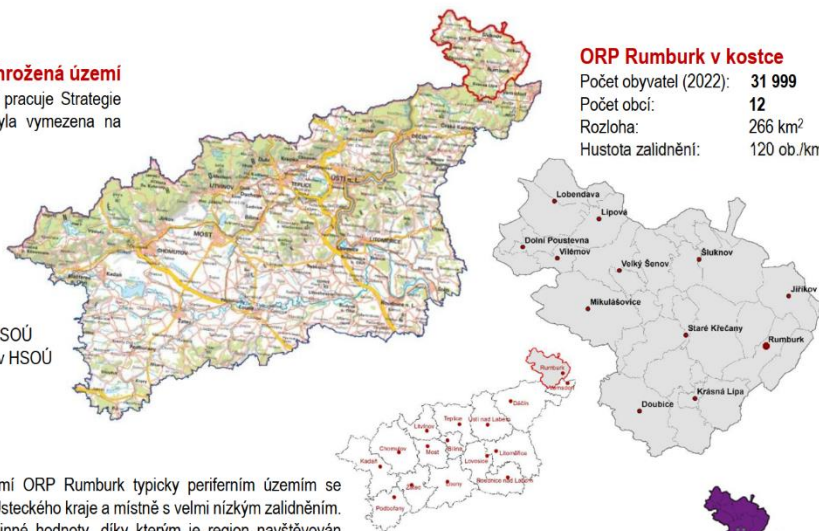
FactSheet

HSOÚ – hospodářsky a sociálně ohrožená území

jsou jedním z pěti typů regionů, se kterými pracuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. HSOÚ byla vymezena na základě pětice indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby
- 2) hrubá míra celkového přírůstku
- 3) index stáří
- 4) podíl nezaměstnaných osob
- 5) intenzita podnikatelské aktivity

92 % rozlohy Ústeckého kraje zabírají HSOÚ
93 % obyvatelstva Ústeckého kraje žije v HSOÚ
25 % rozlohy Česka zabírají HSOÚ

ORP Rumburk v kostce

Počet obyvatel (2022): 31 999
Počet obcí: 12
Rozloha: 266 km²
Hustota zalidnění: 120 ob./km²

Specifické rysy regionu

Z hlediska základních charakteristik je území ORP Rumburk typicky periferním územím se zhoršenou dopravní dostupností vůči zbytku Ústeckého kraje a místně s velmi nízkým zalidněním. Naopak silnou stránkou jsou přírodní a krajinné hodnoty, díky kterým je region navštěvován tuzemskými i zahraničními návštěvníky. Segment cestovního ruchu byl bohužel velmi negativně ovlivněn pandemií Covid-19. Mezi nejvýraznější negativní trendy pro ORP Rumburk patří ovšem stárnutí obyvatel a vysoká nezaměstnanost.

Hlavní problémy a výzvy

Zdravotnictví a sociální služby byly označeny jako nejproblematičtější oblasti. Následuje problematika elektrické energie a sociálního vyloučení.

Typologie dle SRÚK

- Šlukovsko
- Počehli
- Rekreační oblast
- Pánevská oblast
- Jádruvská oblast

Konkrétní diskutované problémy:

- komplikovaná sociální skladba obyvatelstva
 - nezaměstnanost
 - nízká vzdělanost
 - odliv vzdělanějších obyvatel
 - příliv osob s nižším soc.-ekon. statusem
 - osoby sociálně vyloučené, případně ohrožené sociálním vyloučením
 - kriminalita, silná drogová scéna
- závislost na dodávkách energie z vnějších zdrojů
- nedostatečné pokrytí technickou infrastrukturou
- nedostatečná dostupnost a kapacita lékařů
- nízká kapacita sociálních služeb a sociální práce
- velký počet brownfields
- neuspokojivá nabídka trhu práce pro kvalifikované
- zhoršený stavebně-technický stav veřejných zařízení pro volný čas a mimoškolní vzdělávání
- nízká retence vody v krajině
- chybějící protipovodňová opatření
- systémové nedostatky v oblasti bezpečnosti
- nevýhovující legislativa v oblasti příjmové stránky rozpočtu měst
- nestabilní systém financování sociálních služeb
- nerovnoměrná podpora chudších regionů z centrální úrovně – nízké daňové příjmy obecních rozpočtů
- nedostatek investic na rezervní fond

Odpady
Sociální služby
Elektrická energie
Sociální vyloučení
Zdravotnictví
Školství a vzdělávání
Hromadná doprava
Občanská společnost
Bydlení
Hřiště a sport
Bezpečnost

Vhodné oblasti pro spolupráci v ORP na společných projektech a integrovaných řešení:

- systémové řešení odpadového hospodářství
- spolupráce v oblasti financování sociálních služeb a budování pobytových sociálních služeb
- spolupráce při získávání praktických i specializovaných lékařů
- příprava a budování alternativních zdrojů energie
- výstavba větších sportovišť
- budování cyklostezek pro pravidelné užívání, např. při dojíždě

Požadavky na systémové změny:

Úprava rozpočtového určení daní.

- snížení disparit v částce na 1 občana u velkých měst

Důsledné uplatňování kohezních přístupu.

- důraz na reálnou podporu postižených a periferních regionů

Změny v oblasti sociální podpory.

- především u dávek, politiky zaměstnanosti, sociálního vyloučení a obchodu s chudobou

Změna legislativy v oblasti odpadového hospodářství.

- podpora pro spalování a kombinaci s výrobou elektrické energie

Změna legislativy v oblasti bezpečnosti.

- posílení pozice a pravomocí Policie ČR

Změny v systému vzdělávání.

- např. snížení míry předčasného odchodu ze vzdělávání

Celkové zjednodušení administrativy.

- zejm. u procesních agend a dotačních projektů, ve stavebnictví, u veřejných zakázek atd.

Ústecký kraj

SRÚK

SRR21+
Strategie regionálního rozvoje 2021+

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

© Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor regionálního rozvoje, 2022

Příloha k Analyticko-implementačnímu plánu na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje (studie HSOÚ – ORP Rumburk)

HSOÚ – ORP Louny

FactSheet

HSOÚ – hospodářsky a sociálně ohrožená území

jsou jedním z pěti typů regionů, se kterými pracuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. HSOÚ byla vymezena na základě pěti indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby
- 2) hrubá míra celkového přírůstu obyvatelstva
- 3) index stáří
- 4) podíl nezaměstnaných osob
- 5) intenzita podnikatelské aktivity

92 % rozlohy Ústeckého kraje zabírají HSOÚ
93 % obyvatelstva Ústeckého kraje žije v HSOÚ
25 % rozlohy Česka zabírají HSOÚ

Specifické rysy regionu

Z hlediska charakteru území je SO ORP Louny převážně venkovským územím. Vyšší koncentrace obyvatel je v Lounech a jejich okolí (příměstské obce vytvářejí rezidenční zázemí Loun). Hlavně jižní a jihozápadní část území ORP je venkovsky zemědělská. Sídla jsou tak spíše menší a roztroušená v území. Větší obce se koncentrují především podél toku Ohře a podél dopravních tras.

Ve sledovaných ukazatelích (vývoj počtu a struktury obyvatel, nezaměstnanost, intenzita bytové výstavby apod.) sice ORP Louny zaostává za průměrem ČR, ale v porovnání s jinými HSOÚ v Ústeckém kraji je jeho pozice průměrná nebo dokonce nadprůměrná. Jedním z hlavních důvodů je blízkost a solidní dopravní dostupnost Prahy, což přináší více ekonomických příležitostí.

Typologie dle SRÚK

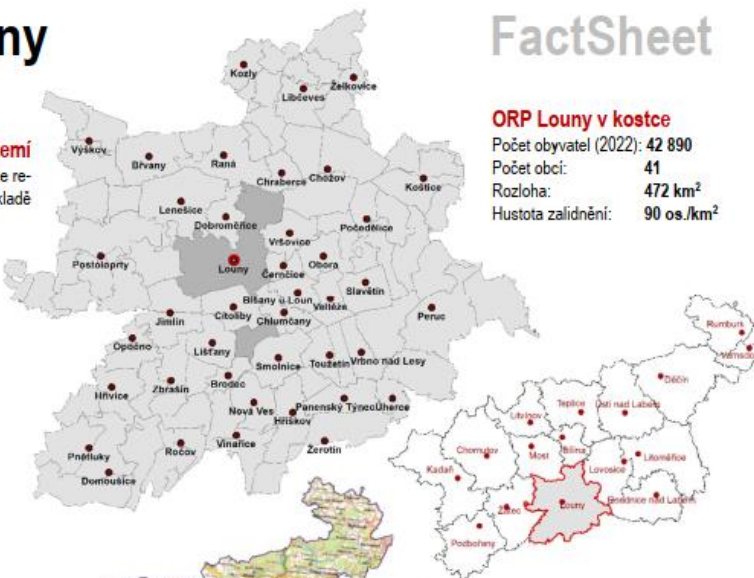

Doporučení pro Ústecký kraj a SRÚK:

- Podpora nových technologií a řešení pro znovuvyužití odpadu (odpad jako surovina)
- Ekologické spalování odpadů (energetické využití odpadů s minimalizací zdravotních rizik)

Doporučení pro národní úroveň:

- Snižování administrativní zátěže pro činnost samospráv a podpora vyšší efektivity a spolupráce samospráv.
- Úprava rozpočtového určení daní s cílem zajištění většího podílu vlastních prostředků měst a obcí na rozvojové projekty a tím snížení závislosti na dotacích.
- (Dotační) podpora budování pokrytí vysokorychlostním internetem pro využívání moderních technologií ve venkovských oblastech

ORP Louny v kostce

Počet obyvatel (2022): 42 890
Počet obcí: 41
Rozloha: 472 km²
Hustota zalidnění: 90 os./km²

Hlavní problémy a výzvy

Průřezově napříč všemi oblastmi jsou jako největší problémy vnímány **nedostatky v infrastruktuře** (stav objektů v majetku měst a obcí a jejich energetická náročnost, komunikace, sítě, volnočasová infrastruktura) a **probíhající demografická změna** (stárnutí populace) se souvisejícími nároky na **sociální služby** a na zajištění zdravotních služeb.

Některé obce, které mají dobrou **dopravní dostupnost** a disponují nabídkou ploch pro výstavbu individuálního bydlení, zažívají příliv nových obyvatel a **demografickou** změnu zatím vnímají víc jako budoucí ohrožení než jako aktuální problém.

Především menší obce upozorňují na **velkou byrokratickou zátěž pro výkon samosprávy** a malý objem prostředků, které mají k dispozici pro rozvojové projekty.

Požadavky na systémové změny:

- ✓ Zjednodušení administrativy
- ✓ Lepší komunikace státní správy se samosprávou
- ✓ Úpravy státní politiky zaměstnanosti
- ✓ Změna nastavení rozpočtového určení daní.
- ✓ Systémové řešení nedostatku lékařů.
- ✓ Systémové řešení odpadového hospodářství
- ✓ Podpora rozvoje komunitní energetiky.
- ✓ Zavedení středního článku správy na úrovni ORP s možností sdílení vybraných agend samosprávy
- ✓ Nástroje pro změnu vzdělanostní struktury obyvatel.

Další návrhy nových řešení vyplývající z diskuze s aktéry:

- Sdílení vybraných agend samospráv na úrovni ORP. Možné příklady: energetický management (post energetického manažera pro území), řešení služeb eGovernmentu aj.
- Pro řešení potřeb území aktivně vyhledávat a využívat řešení založená na moderních přístupech a inovativních technologiích.

Ústecký kraj

SRÚK

SRR21+
Strategie regionálního rozvoje 2021+

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

© Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor regionálního rozvoje, 2022

Příloha k Analyticko-implementačnímu plánu na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje (studie HSOÚ – ORP Louny)

HSOÚ – ORP Ústí nad Labem

FactSheet

HSOÚ – hospodářsky a sociálně ohrožená

území jsou jedním z pěti typů regionů, se kterými pracuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. HSOÚ byla vymezena na základě pěti indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby
- 2) hrubá míra celkového přírůstku
- 3) index stáří
- 4) podíl nezaměstnaných osob
- 5) intenzita podnikatelské aktivity

92 % rozlohy Ústeckého kraje zabírají HSOÚ
93 % obyvatelstva Ústeckého kraje žije v HSOÚ
25 % rozlohy Česka zabírají HSOÚ

Typologie dle SRÚK

- Střední oblast
- Podolí
- Rekreační oblast
- Pánevská oblast
- Jihlavská oblast

Vhodné oblasti pro spolupráci v ORP na společných projektech a integrovaných řešení:

- Sdílení kapacit sociálních a zdravotních služeb
- Rozvoj bezmotorové dopravy
- Příprava na významné rozvojové projekty
- Zvýšení bezpečnosti
- Odpadové hospodářství
- Systematická spolupráce v území

Hlavní problémy a výzvy

Hlavní skupiny problémů jsou především sociální a demografická situace v území a dále finanční limity rozvoje, které vedou k nedostatečné vybavenosti a k nízké kvalitě fyzického prostředí:

- Skladba obyvatelstva
- Pasivní společnost
- Finanční limity rozvoje
- Nedostatečná vybavenost pro sport, kulturu a volný čas
- Nedostatek ve vzdělávání
- Snížená kvalita veřejného prostoru
- Nedostatečná územní spolupráce
- Stav dopravní infrastruktury
- Nedostatečná kvalitní nabídka bydlení

Příklady konkrétních diskutovaných problémů:

- Špatný technický stav (povrchů) místních komunikací
- Malá kapacita obecního bydlení, městských bytů
- Zastaralé / chybějící vzdělávací zázemí (specializované učebny, školní sportoviště, volnočasové aktivity dětí, konektivita škol)
- Odchod zejména mladších a vzdělanějších lidí z regionu
- Slabý vztah obyvatel k obci / městu / regionu
- Nevyužitý turistický potenciál území
- Chybí doprovodná infrastruktura cestovního ruchu
- Nevyužitá nemovitost a brownfieldy pro podnikání
- Celkově zanedbaný veřejný prostor
- Administrativa spojená s rozvojovými aktivitami (stavební řízení, ochrana přírody atd.)

ORP Ústí n. L. v kostce

Počet obyvatel (2022): 119 326
Počet obcí: 23
Rozloha: 405 km²
Hustota zařídění: 295 ob./km²

Specifické rysy regionu

Území je charakteristické vysokou členitostí a geografickými rozdíly. Je to dáno polohou ORP na Labi sevřeném na levém břehu Krušnými horami, na pravém břehu Českým středohořím. Značnou plochu z nížinné části území zaujímají sídla a území v současnosti či v minulosti využívané pro průmysl a těžbu. Dominantním sídelním celkem je Ústí nad Labem, ve kterém žije více než 14 obyvatel celého ORP. Nejtypičtější pro ORP jsou větší obce nebo menší města s 500 – 5 000 obyvateli.

Finanční limity

Nedostatek ve vzdělávání
Nedostatečná nabídka bydlení
Kvalita veřejného prostoru
Nedostatečné parkování
Stav dopravní infrastruktury
Nedostatečná vybavenost
Skladba obyvatelstva
Bezpečnostní rizika
Energetická náročnost
Environmentální rizika
Nedostatečná územní spolupráce
Sociálně rizikové jevy
Pasivní společnost

Požadavky na systémové změny:

Změny ve vzdělávacím systému. Zvýšení podpory pro školy fungující v sociálně znevýhodněných oblastech (menší počet žáků ve třídě, finanční motivace pedagogů atd.). Podpora opatření a nástrojů, které přispějí ke snížení míry předčasného odchodu ze vzdělávání, především u dětí ze sociálně znevýhodněných rodin. Upravit nastavení dotačních nástrojů požadavkům na uvedené změny.

Úprava rozpočtového určení daní. Snížit disparitu v částce na 1 občana u velkých měst, zlepšení situace středních a menších měst a obcí. Finanční prostředky v obcích znamenají snadnější a dynamičtější plánování investic a tím i rozvoj obcí a celých regionů. Nižší závislost na externích finančních zdrojích (dotacích) bude mít další benefity (snížení transakčních nákladů, snížení administrativní zátěže). Zachování daně z nemovitostí jako výlučného příjmu obcí.

Zpřehlednění prostředí pro lepší plánování rozvoje. Snížení administrativních povinností pro veřejnou správu. Zrychlení a sjednocení povolenacích a hodnotících kritérií státní správy (v oblasti stavebnictví, životního prostředí, veřejných zakázek atd.). Snížení administrativy v oblasti dotací (sjednocení požadavků na žadatele o dotaci, sjednocení informačních systémů, jednotné metodické prostředí atd.). Podpora přípravy projektových záměrů, dokumentací apod.

Legislativní změny ve vybraných oblastech. Např. povinnosti kladené na sociální pracovníky (zák. o sociálních službách), podpora vyjímání chráněných ložiskových území (horní zákon – podmínka dalšího rozvoje jezera Mlýnský náhon, systematická podpora cestovního ruchu (zák. o cestovním ruchu).

Nastavení plánu a systému odpadového hospodářství. Především s ohledem na nutnost omezit vznik a skladování odpadů. Plán budoucího nakládání s odpady je třeba vypracovat na úrovni kraje (např. počet a lokalizace spaloven, plán dalšího využívání odpadů atd.). Teprve následně mohou odpadové hospodářství plánovat jednotlivá ORP a obce.

Ústecký kraj

SRÚK

SRR21+

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

© Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor regionálního rozvoje, 2023

Příloha k Analyticko-implementačnímu plánu na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje (studie HSOÚ – ORP Ústí nad Labem)

HSOÚ – ORP Kadaň

FactSheet

HSOÚ – hospodářsky a sociálně ohrožená území

jsou jedním z pěti typů regionů, se kterými pracuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. HSOÚ byla vymezena na základě pěti indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby
- 2) hrubá míra celkového přírůstku
- 3) index stáří
- 4) podíl nezaměstnaných osob
- 5) intenzita podnikatelské aktivity

92 % rozlohy Ústeckého kraje zabírají HSOÚ
93 % obyvatelstva Ústeckého kraje žije v HSOÚ
25 % rozlohy Česka zabírají HSOÚ

ORP Kadaň v kostce

Počet obyvatel (3/2023): 43 339

Počet obcí: 19

Rozloha: 449,6 km²

Hustota zalidnění: 96 ob./km²

Specifické rysy regionu

Území ORP má dvě rozdílné části. Jihovýchodní část leží na území podkrušnohorské hnědouhelné pánve, díky tomu zde hrají důležitou roli obory jako je energetika, strojírenství a těžba uhlí.

Naopak severozápadní část území tvoří Krušné hory, přirozeným centrem této oblasti je město Vejprty. Vedle něj se nachází vodní nádrž Přisečnice, která je mimo jiné zdrojem pitné vody pro tuto oblast. Nejvýznamnějším tokem, který protéká správním obvodem, je řeka Ohře. Vodní nádrž Nechanice představuje populární místo využívané pro vodní rekreaci. Svou polohou a charakterem tvoří území ORP Kadaň územní předěl mezi urbanizovanou a průmyslovou podkrušnohorskou pánví a více přírodní horskou částí, která postupně přechází do okresu Karlovy Vary.

Hlavní problémy a výzvy

- nedostatečné podmínky pro zajištění bydlení
- malá kapacita a horší dostupnost zdravotních služeb
- nedostatečná dopravní síť
- neuspokojivá skladba obyvatelstva

Příklady konkrétních diskutovaných problémů:

- Malé množství cyklostezek pro pravidelné dojíždění i cykloturistiku
- Nedostatek parkovacích míst pro rezidenty a návštěvníky
- Vytížené komunikace procházející skrze obce
- Neexistence chodníků podél některých frekventovaných komunikací
- Omezená nabídka bydlení (především pro mladé lidi a sociálně slabé)
- Nedostatečné kapacity lékařské péče; chybějící ordinace praktických lékařů (pro dospělé i pro děti a mládež) i odborných lékařů
- Nedostatek kvalifikovaných a motivovaných učitelů
- Trvající odliv mladých a kvalifikovaných lidí z regionu
- Nelegální zaměstnávání při souběžném pobírání sociálních dávek
- Problémy v zemědělství (zanikající výroby, podfinancování, zastaralé hospodaření, nedostatek pracovníků aj.)
- Vysoká míra nezaměstnanosti (dlouhodobě)
- Nízká přirozená retence vody v krajině
- Chybějící koncepce v odpadovém hospodářství
- Odlehlost horské části regionu
- Nedostatek vlastních prostředků na investiční projekty
- Malé zapojení obyvatel do veřejného dění

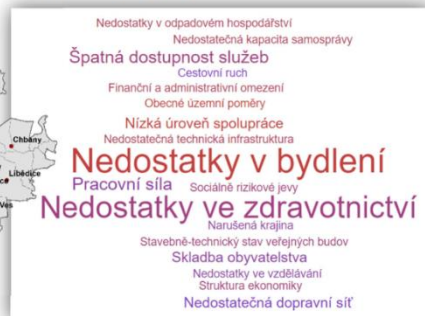
Typologie dle SRÚK

- Šlukovsko
- Poohří
- Rekreační oblast
- Pánevská oblast
- Jádrová oblast

Vhodné oblasti pro spolupráci v ORP na společných projektech a integrovaných řešeních:

- ✓ **Rozvoj místní sítě cyklotras a udržitelné mobility**
...s cílem prodloužení pobytu cykloturistů v území i každodenní mobility místních občanů.
- ✓ **Odpadové hospodářství**
...koordinace, vznik sdíleného zařízení, koncepce na úrovni kraje a osvěta.
- ✓ **Sdílení expertů pro samosprávu**
...např. experti v oblasti energetiky, v oblasti IT/dat/GDPR

Požadavky na systémové změny:

Nastavení plánu a systému odpadového hospodářství. Především s ohledem na nutnost omezit vznik a skládkování odpadů. Plán budoucího nakládání s odpady je třeba vypracovat na úrovni kraje (např. počet a lokalizace spaloven, plán dalšího využívání odpadů atd.). Teprve návazně mohou odpadové hospodářství plánovat jednotlivá ORP a obce.

Systémová podpora pro zvýšení kapacit samospráv. Podpora sdružování obcí, případně i slučování obcí (například formou daňových či jiných bonusů pro obce, které přesáhnou určitý počet – např. 5 tis. – obyvatel). Zastavit postupné omezování přenesené působnosti měst. Podpora kontinuity spolupráce obcí při změně vedení obcí.

Snížení závislosti na externích finančních zdrojích. Navyšování přímých (daňových) příjmů obcí oproti nutnosti žádat o dotace.

Snížení administrativních nároků na přípravu projektů. Při žádostech o dotace předkládat v první fázi pouze zjednodušený projektový záměr. Teprve po schválení záměru příprava plnohodnotné projektové dokumentace. To sníží tlak na obce, aby připravovaly projektovou dokumentaci „do šuplíku“ a často zbytečně.

Zjednodušení systému veřejné podpory. Zjednodušení a zpřehlednění systému veřejné podpory. Týká se především rozvojových záměrů obcí a měst, které nemají dopad na trh, přesto dle současných pravidel jsou posuzovány v režimu veřejné podpory (např. sociální byty).

Zmírnění pravidel pro přípravu investičních projektů. Zohlednit reálný obsah projektů, nevyžadovat striktní plnění administrativních podmínek a povolení a hodnotících kritérií státní správy, tam, kde to není třeba pro obsah projektu (např. striktní vyžadování bezbariérovosti aj.).

Ústecký kraj

SRÚK

SRR21+

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

© Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor regionálního rozvoje, 2023

Příloha k Analyticko-implementačnímu plánu na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje (studie HSOÚ – ORP Kadaň)

HSOÚ – ORP Litoměřice

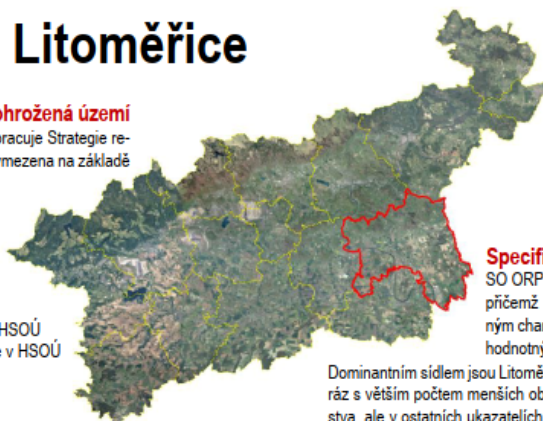
FactSheet

HSOÚ – hospodářsky a sociálně ohrožená území

jsou jedním z pěti typů regionů, se kterými pracuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. HSOÚ byla vymezena na základě pětice indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby
- 2) hrubá míra celkového přírůstku
- 3) index stáří
- 4) podíl nezaměstnaných osob
- 5) intenzita podnikatelské aktivity

92 % rozlohy Ústeckého kraje zabírají HSOÚ
93 % obyvatelstva Ústeckého kraje žije v HSOÚ
25 % rozlohy Česka zabírají HSOÚ

ORP Litoměřice v kostce

Počet obyvatel (6/2023): 58 642
Počet obcí: 40
Rozloha: 470,58 km²
Hustota zalidnění: 123 ob./km²

Specifické rysy regionu

SO ORP se nachází na rozhraní tří krajinných celků, přičemž se každý z nich vyznačuje poněkud odlišným charakterem. Především severní část území má hodnotný přírodní charakter.

Dominantním sídlem jsou Litoměřice. Jinak má však osídlení spíše venkovský ráz s větším počtem menších obcí. Území trápí především stárnutí obyvatelstva, ale v ostatních ukazatelích je na tom dokonce lépe, než průměr Ústeckého kraje. Výhodou je dobrá dopravní dostupnost a dosažitelnost hlavního města Prahy. Ekonomika je diverzifikovaná, pozitivní je dlouhodobě nízká nezaměstnanost, čemuž jistě napomáhá i blízkost většího počtu pracovních míst v blízkých středních Čechách.

Největšími problémy jsou dle výstupů studie nedostatky v dopravní síti (pro motorovou i bezmotorovou dopravu), dále problémy spojené s demografickou změnou a s bezpečností, nedostatky v infrastrukturně-technické oblasti (sítě, stav objektů), horší dostupnost služeb především ve venkovských částech území a nevyužitý potenciál cestovního ruchu. Na rozdíl od těch ORP, která leží v Podkrušnohoří, jsou na Litoměřicku méně intenzivně vnímány nedostatky v sociálních službách a vzdělávání a v nabídce a poptávce na trhu práce.

Rizika do budoucna

klimatická změna | demografická změna | budování vysokorychlostní trati | administrativní omezení

Typologie dle SRÚK

- Šluknovsko
- Poohří
- Rekreční oblast
- Pánevská oblast
- Jádrová oblast

Typové projekty vhodné pro spolupráci více aktérů:

- ✓ **Odpadové hospodářství** - Koordinace odpadového hospodářství na úrovni ORP nebo okresu. Realizace společných projektů se zapojením více obcí – sběr, svoz, třídění, další využití odpadů.
- ✓ **Prostupnost krajiny** - Obnova a údržba polních a lesních cest, jejich návaznosti mezi katastry. Případně tvorba nových propojení pro pěší dopravu (ne asfaltové cyklostezky).
- ✓ **Sociální služby** - Komunitní plánování na území ORP nebo okresu vč. mechanismu spolufinancování.
- ✓ **Krizové řízení** - Koordinace v krizovém řízení, společná příprava plánů, společné řešení krizových situací.
- ✓ **Cestovní ruch** - Rozvoj vodní turistiky na Labi. Podpora cykloturistiky a cyklo dopravy. Společný marketing a destinační management.
- ✓ **Místní produkty** - Podpora místních a regionálních produktů / producentů – propagace, koordinované nákupy (školní jídelny apod.).

Požadavky na systémové změny:

Změna příjmů obcí, daňová problematika: Změna rozpočtového určení daní, příp. dalších daní s cílem zvýšení příjmů obcí. Zvýšit kompetence obcím při nastavování daně z nemovitosti u druhé nemovitosti. Snížení závislosti na dotacích. Větší dostupnost zvýhodněných úvěrů pro obce místo dotací.

Zjednodušení administrativy: Dokončení elektronizace veřejné správy, propojení veřejných rejstříků – snížení zátěže pro obce, občany, žadatele o dotace. Odpadové hospodářství: Vytvoření koncepce odpadového na úrovni kraje s výhledem do budoucna. Úprava legislativy v oblasti nakládání s odpady (především s výhledem na období 2029+). Zachování současněho systému třídění odpadů.

Odpadní vody: Legislativní úpravy, které zjednoduší budování nové kanalizace a ČOV pro menší obce.

Udržení veřejné správy na venkově: Zachování / posílení služby v oblasti přenesené působnosti na obcích II. typu (pověřené OÚ). Vrácení kompetencí v oblasti územního plánování, dopravy a živnostenského úřadu apod. Nerušit pracoviště státní správy v sídlech nižšího řádu.

Záplavová území: Změna metodiky stanovování aktivních zón záplavového území, příp. umožnit výjimky.

Omezení byznysu s chudobou: Změnit režim azylových domů a „ubytoven“, mírnit nucenou nebo spekulativní migraci obyvatel.

Vzdělávání: Prodloužení základní školní docházky ještě aspoň o 2 roky po ZŠ. Zajistit možnost získat osvědčení o kvalifikaci prostřednictvím profesních organizací nebo firem pro vyšší uplatnitelnost na trhu práce. Zachovat regionální působnost VOŠ s možností akreditace Bc. programů. Nerušit docházku v 9. třídě pro žáky, kteří již dříve dosáhli 9 let základní školní docházky (např. kvůli propadnutí).

Působnost městské a obecní policie: Umožnit působnost městské policie na základě veřejnoprávních smluv i přes hranice krajů (legislativní úprava).

ústecký kraj

SRÚK

SRR21+
Strategie regionálního rozvoje 2021+

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Regionální
Státní
Konference

© Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor regionálního rozvoje, 2023

Příloha k Analyticko-implementačnímu plánu na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje (studie HSOÚ – ORP Litoměřice)

HSOÚ – ORP Teplice

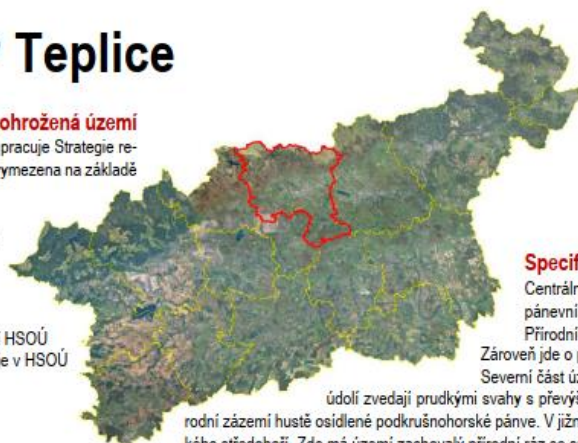
FactSheet

HSOÚ – hospodářsky a sociálně ohrožená území

jsou jedním z pěti typů regionů, se kterými pracuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. HSOÚ byla vymezena na základě pěti indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby
- 2) hrubá míra celkového přírůstku
- 3) index stáří
- 4) podíl nezaměstnaných osob
- 5) intenzita podnikatelské aktivity

92 % rozlohy Ústeckého kraje zabírají HSOÚ
93 % obyvatelstva Ústeckého kraje žije v HSOÚ
25 % rozlohy Česka zabírají HSOÚ

ORP Teplice v kostce

Počet obyvatel (6/2023): 108 291
Počet obcí: 26
Rozloha: 345,34 km²
Hustota zalidnění: 313 ob./km²

Specifické rysy regionu

Centrální část regionu tvoří podkrušňohorská pánevní oblast, jejím centrem je město Teplice. Přírodní osou tohoto území je řeka Bílina.

Zároveň jde o průmyslovou základnu celého regionu. Severní část území zaujímají Krušné hory, které se z

údolí zvedají prudkými svahy s převýšením až 600 m. Krušné hory tvoří přírodní zázemí hustě osídlené podkrušňohorské pánve. V jižní části zasahuje správní obvod do Českého středohoří. Zde má území zachovalý přírodní ráz se spíše venkovským osídlením.

Teplice jsou přirozeným centrem, osu území dotvářejí další města v podkrušňohorské pánvi. Území bylo v minulosti významně ovlivněno těžbou – ve středověku těžbou kovových rud v Krušných horách, od 19. století dobýváním hnědého uhlí, které postupně přešlo od hlubinné těžby k povrchové, jež dosud není ukončena. Hornická minulost přinesla množství památek, ale také značné plochy dosud nezrevitalizovaného území.

Nedostatků v dopravní dostupnosti

Omezení obecních rozpočtů

Skladba obyvatelstva

Nedodržení důsledků

Sociálně rizikové jevy

těžby

Nedostatků v odvětvovém hospodářství

Nedostatků ve zdravotnictví

Typologie dle SRÚK

- Šluknovsko
- Poodří
- Rekreační oblast
- Pánevská oblast
- Jádruška oblast

Typové projekty vhodné pro spolupráci více aktérů:

✓ Odpadové hospodářství

Koordinace odpadového hospodářství (sběr, třídění, využívání odpadu) na úrovni ORP. Sdílení zařízení a odpadové infrastruktury. Konkrétní příklad: sběr a likvidace biologicky rozložitelného odpadu (společná kompostárna apod.). Pro lepší efektivitu odpadového hospodářství by byla vhodná jeho koordinace na úrovni kraje.

✓ Zpřístupnění krajiny po těžbě

V ORP se nachází řada lokalit i větších území, kde historicky probíhala těžba hnědého uhlí, byla však již před desítkami let ukončena a bývalé doly byly zrekultivovány. Neproběhla však plná revitalizace těchto území, aby je bylo možné lépe využívat pro rekreaci, aktivní volný čas, případně cestovní ruch. Jedná se např. o území kolem jezera Barbora, v okolí Dubí-Pozorky a jiná. Lepší zpřístupnění těchto území včetně budování doprovodné infrastruktury (např. cyklotrasy, cyklostezky, drobná sportoviště) je vhodné provádět koordinovaně ve spolupráci všech dotčených obcí a měst.

Velké projekty nad rámec regionu:

- ✓ Silnice I/13 – Kladrubská spojka (v přípravě)
- ✓ Bezpečnost a zklidnění dopravy na silnici I/27
- ✓ Zachování turistické dopravy

Největšími problémy

dle hodnocení pracovní skupiny jsou především nedostatky v dostupnosti zdravotní péče, nedodržení důsledků těžby v území a omezené rozpočty obcí, které nestačí na zajištění potřebných investic a akcí. Rizikem a současně výzvou do budoucna je zahájení těžby lithia na Cínovci.

Kde může pomoci kraj?

Otevření sítě sociálních služeb. Umožnění rychlejší registrace nových sociálních služeb (především terénních), a tím podpořit větší nabídku sociálních služeb v území.

Zajištění lékařů. Vytvoření systémového nástroje pro zajištění především praktických lékařů pro dospělé a pro děti a dorost i v menších městech a obcích.

Podpora návratu vysokoškoláků. Rozšíření a větší propagace stipendijního programu pro studenty vysokých škol.

Koordinace a strategie odpadového hospodářství. Aktualizace koncepce odpadového hospodářství Ústeckého kraje především s ohledem na ukončení skládkování a další aktuální trendy.

Požadavky na systémové změny:

- ✓ Změna struktury příjmů obecních rozpočtů
- ✓ Snížení byrokratické zátěže
- ✓ Komunikace s obcemi
- ✓ Zastavit přesun agendy státu na obce
- ✓ Zajištění učitelů a lékařů
- ✓ Zjednodušení systému poskytování dotací

- ✓ Osvěta pro samosprávu
- ✓ Podpora veřejně prospěšných prací a obecně prospěšných prací
- ✓ Změna státní sociální politiky
- ✓ Posílení kapacit Policie ČR
- ✓ Úprava institutu trvalého pobytu
- ✓ Systémová příprava na těžbu lithia

Ústecký kraj

SRÚK

SRR21+
Strategie regionálního rozvoje 2021+

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

© Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor regionálního rozvoje, 2023

Příloha k Analyticko-implementačnímu plánu na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje (studie HSOÚ – ORP Teplice)

Regionální studie pro ORP - HSOÚ

Analyticko-implementační plány na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje

Základní informace o agendě, která podporuje rozvoj kraje v místním měřítku.

Studie nejsou schvalovány v orgánech kraje. Jsou předkládány Radě ÚK a příslušné komisi pouze na vědomí.

Výstupy ze studií budou předány a dále diskutovány:

- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Komise Rady Ústeckého kraje pro regionální rozvoj, cestovní ruch a lázeňství
- Pracovní skupiny Programu rozvoje Ústeckého kraje
- Gesčně příslušní radní/zastupitelé ÚK, vedoucí příslušných odborů
- Vyhodnocení a aktualizace Strategie rozvoje ÚK
- Zveřejnění na webu Ústeckého kraje [zde](#)

Kontaktní osoba:

RNDr. Eva Poslová
Krajský úřad Ústeckého kraje
Odbor regionálního rozvoje

poslova.e@kr-ustecky.cz
475 657 504

Zpracováno dne 5. 1. 2023,
mapové schéma akt. 8/2023

...vezměme to od začátku. Kdo s tím přišel?

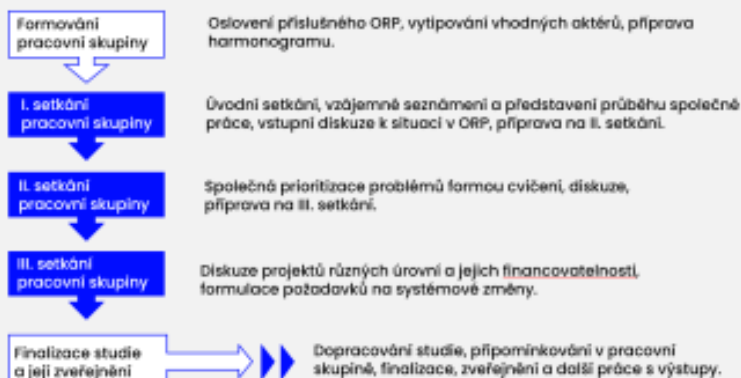
- v roce 2021 iniciovalo MMR aktivnější podporu tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území (dále jen „HSOÚ“) v souvislosti s Akčním plánem Strategie regionálního rozvoje České republiky
- pro kraje to znamenalo vypracovat jednu pilotní studii pro zvolené ORP na svém území dle doporučeného zadání od MMR; Ústecký kraj zvolil ORP Litvínov
- protože zvolené územní měřítko, způsob zpracování studií i využití jejich výstupů vhodně navazuje na agendu regionálního rozvoje, zejm. na Strategii rozvoje Ústeckého kraje, přistoupili jsme k záměru podobným způsobem zanalyzovat celý kraj a zpracovat studie pro všechna ORP

Co to jsou studie HSOÚ?

- studie jsou věcným regionálním dokumentem s následující strukturou:
 - vstupní analytická část – základní data pro území, kontext regionálního vývoje
 - problémová analýza ORP – místní projekty, velké infrastrukturní projekty, legislativa
 - výstup – formulace problematických oblastí, které nemají podporu v současných dotačních titulech včetně požadavků na systémové změny na národní úrovni
- studie jsou zpracovávány Ústeckým krajem a Regionální rozvojovou agenturou
- přispívají do nich aktéři v pracovní skupině, mají možnost připomínkování
- měly by být věcné, stručné, hodně konkrétní a využitelné na více úrovních

Jak probíhá zpracování studií v každém ORP a co z toho bude nakonec?

STUDIE HSOÚ V KOSTCE

5 indikátorů HSOÚ:

Intenzita bytové výstavby
Hrubá míra celkového přírůstku
Index stáří
Podíl nezaměstn. osob
Intenzita podnik. aktivity

Cílem je detailní, ověřené a aktuální poznání specifické situace v ORP, které může pomoci definovat oblasti podpory na národní i krajské úrovni.

Výstupy ze studií budou předány a dále využity:

- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Komise Rady Ústeckého kraje pro regionální rozvoj, cestovní ruch a lázeňství
- Pracovní skupiny Programu rozvoje Ústeckého kraje
- Gesčně příslušní radní/zastupitelé ÚK, vedoucí příslušných odborů
- Vyhodnocení a aktualizace Strategie rozvoje ÚK
- Zveřejnění na webu Ústeckého kraje:

>> [WEB K HSOÚ](#) <<

Kontaktní osoba:

RNDr. Eva Poslová
Krajský úřad Ústeckého kraje
Odbor regionálního rozvoje

poslova.e@kr-ustecky.cz
475 657 504

© Krajský úřad Ústeckého kraje,
odbor regionálního rozvoje
12/2023

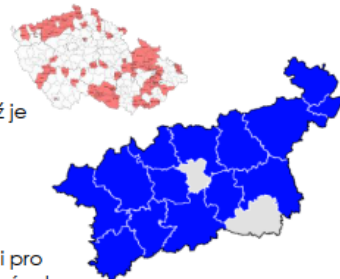
Regionální studie pro ORP – HSOÚ

2024

Analyticko-implementační plány na podporu regionálně specifických aktivit
v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje

Co to jsou HSOÚ a proč se jimi zabýváme?

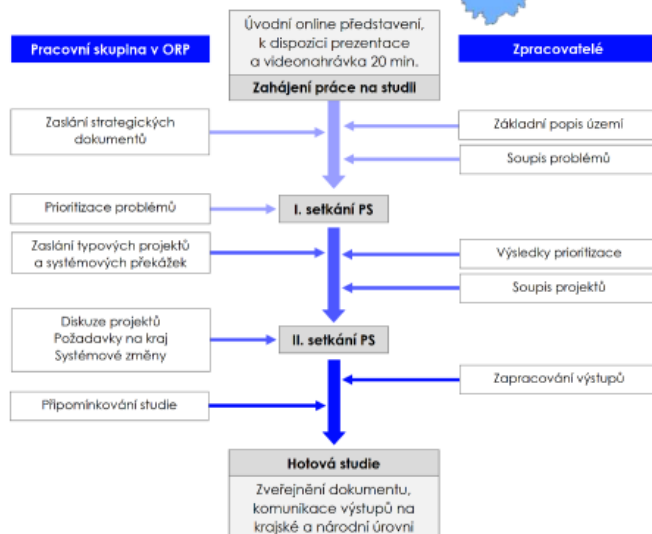
- tzv. **hospodářsky a sociálně ohrožená území** jsou jedním z typů regionů definovaných ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+, které byly vymezeny prostřednictvím SO ORP na základě pětice indikátorů
- obecně jde o území s horšími životními podmínkami a většími bariérami pro rozvoj
- v Ústeckém kraji **14 (15) ze 16 ORP** v ÚK je v HSOÚ, což je **92 % rozlohy ÚK**, na kterých žije **93 % obyvatelstva ÚK**
- v roce 2021 iniciovalo MMR aktivnější podporu HSOÚ v souvislosti s Akčním plánem Strategie regionálního rozvoje České republiky
- pro kraje to znamenalo vypracovat jednu pilotní studii pro zvolené ORP na svém území dle doporučeného zadání od MMR s cílem vytipovat takové aktivity, které by danému území pomohly, ale nyní nejsou řešitelné ze stávajících zdrojů a forem podpory, nebo je tento proces velmi obtížný
- s ohledem na množství HSOÚ v ÚK a vyhovující územní měřítko (ORP), způsob zpracování studií i využití jejich výstupů **přistoupil ÚK ke zpracování studií pro všechny SO ORP**, čímž získá velmi aktuální poznatky o specifických problémech a výzvách v území
- využití výstupů: MMR | Strategie rozvoje ÚK | příprava programového období 2028+**

Jak vypadají studie HSOÚ?

- Základní popis území**
Včetně srovnání s průměrem kraje / ČR
- Společné problémy v území**
Identifikace problémů
Prioritizace (závažnost)
Příčiny a důsledky problémů
- Návrhy řešení**
Individuální projekty
Společné projekty
Velké projekty
Podpora ze strany ÚK
Systémové změny (národní úroveň)
- Doporučení pro kraj a ČR**

dokončeno 2022-2023
 v plánu na 2024

Jak probíhá zpracování studií v každém ORP?

Pro zpracování studie je klíčová pracovní skupina, která pro tento účel vznikne.

Díky spolupráci a diskuzím s místními aktéry dochází k formulaci skutečně platných, ověřených a velmi aktuálních informací, které mohou být komunikovány na krajské, ale i národní úrovni.